

EST IV.  
**Reggeli Ujság**

Noviszd, 1940 január 11, csütörtök

Urednik — Szerkesztő  
**ANDRÉE DEZSÓ**

21. évfolyam 10. szám

# A háború után oldják meg az összes függő kérdéseket

Róma és Budapest tovább fejleszti kapcsolatait Jugoszláviával — Franco is hadianyagot küld a finneknek

**Az oroszok eddig 50.000 halottal és 50.000 sebesülten veszlettek Finnországban**

Londonból jelentik: Az angol sajtó igen részletesen foglalkozik a velencei találkozóval. A Times római levelezője szerint Olaszország megígérte, hogy a mostani háború befejeztével napirendre kerül a békeszerződésekből származó valamennyi probléma. Ha Magyarország hajlandó követeléseit ilyen békés uton előterjeszteni — írja a lap — ezt a békeértékvét más érdekelt felek nem használják fel ürügyül arra, hogy elutasítsák a probléma nyílt megvívását és észszerű megoldását. Mindéből az következik, hogy Olaszország az összes kérdések mielőbbi megoldását kívánja, de legelőször azt, hogy elvi megegyezés létesüljön a területi kérdésekben, mielőtt összeül a békeértékvét vagy mielőtt megindul a bolsevista előnyomulás a Földközi-tenger felé. Az angol lapok hangsúlyozzák, hogy Olaszország szükség esetén éppúgy megsegítené Magyarországot, mint ahogy megsegítette annakidején Spanyolországot.

Ward Price közli a Daily Mail-ben azokat az előnyöket, melyeket Olaszország balkáni politikája a szövetségesek részére jelent. A francia, angol és az olasz álláspont között nyilvánvaló összhang áll fenn, amíg Olaszország ellenzi a kommunizmus benyomulását az európai élet érdekvezeiteibe.

## Fokozódott az olasz-szovjet feszültség

Párisból jelentik: A francia sajtó reméli, hogy Csáky és Ciano találkozója a magyar—román viszony további kialakulását is kedvezőbb értelemben fogja befolyásolni. A francia lapok ugyancsak valószínűnek tartják, hogy a területi követelések ügye a háború után bekövetkező általános európai újárendezésig függőben marad. Francia körökben egyébként az a határozott benyomás, hogy az olasz—szovjet feszültség néhány nap óta lényegesen fokozódott.

### A VELENCEI TALÁLKOZÓ MÉRLEGE

A világsajtó még mindig élénk érdeklődéssel tér vissza a velencei találkozóra és az olasz—magyar eszmecsere következményeit mérlegetti. A Giornale d'Italia a következőkben foglalja össze a velencei találkozó eredményeit:

1. Magyarország és Olaszország ismét leszögezte teljes véleményközlését a jelentégi háborúval kapcsolatban.
2. A két ország elhatározott szándéka, hogy megakadályozza a bolsevizmus kiterjedését Délkelet-Európára. Elhatározott szándékuk továbbá, hogy a Kárpát-vonalon védelmezik Európa civilizációját.
3. Magyarország és Olaszország tovább fejleszti baráti kapcsolatait Jugoszláviával.
4. Olaszország a maga részéről olyan ajánlatokat tesz Romániának, amelyek elősegíthetik, hogy Bukarest és Budapest között nagyobb megértés jöjjön létre.
5. Magyarország és Olaszország kapcsolatai a német birodalommal kitűnőek.
6. Olaszország és Magyarország továbbra is a békéért dolgozik.

### RÓMA DÖNTŐBIRÓI SZEREPE

Párisban megállapítják, hogy a velencei tárgyalásokon a magyar és az olasz külügyminiszter a dunavidéki és balkáni megnyilvánulás érdekében jó munkát végzett. A francia közvélemény egyre nagyobb megértéssel méltatja az olasz diplomácia békítő és szervező erőfeszítéseit. Francia részről már nem vonják kétségbe, hogy Rómára a délkelet-európai körzetben történelmi fontosságú döntőbírói szerep vár.

### AZ OLASZ DIPLOMACIAI TEVÉKENYSÉG ÚJ FEJEZETE

A beográdi Politika a velencei találkozóval kapcsolatban többek között ezeket írja: Kétségtelen az, hogy a velencei találkozó az olasz diplomáciai tevékenységnek új fejezetét jelenti Európának ebben a részében, ahol az olasz befolyás — különösen a háború kezdete óta — erősen érezhető. A dunamenti és a balkáni államok közti viszony rendezésének olasz felfogás szerint az illető országok közötti ellentétek rendezésére kell vezetnie, hogy ezzel erősödjék a délkelet-európai államok függetlenségének és a béke megtartásának valószínűsége.

### BOMBÁZOTT FINN VÁROSOK

A Havas-iroda helsinki jelentése szerint a szovjet légihaderő kedden Finnország nyugati és keleti részén

három kisebb várost bombázott. A városok nevét nem közölték. Részleteket eddig még nem jelentettek. Kedden délután Turkuban is volt légi riadó.

## Amerika eddig félmillió dollárt küldött Finnországnak

Newyorkból jelentik: Az amerikai finn segélybizottság újabb százezer dollárról szóló csekket küldött Helsinkibe. Ezzel az eddigi amerikai pénzbeli támogatás összege 500.000 dollárra nőtt.

Az amerikai politikai körök figyelmét a finneknek nyújtandó segítség ügyében tett indítványok közül főleg kettő foglalkoztatja. Johnson képviselő tízezer puskának darabonként egy dollárért való eladását indítványozza, a másik indítvány pedig, amelyet Brown szenátor nyújtott be, 60 millió dollár kölcsön engedélyezését javasolja.

### ROOSEVELT BÉKEFÁRADOZÁSAI

Washingtonból jelentik: Taylor,

az Egyesült Államok elnökének vatikáni kiküldötte rövidesen Olaszországba utazik. Allandó tartózkodási helye Firenzében lesz. Innen — mondják — Washingtonban — könnyűszerrel a Vatikánba mehet, amikor szükség lesz jelenlétére a pápánál.

Roosevelt elnök a keddi sajtóértekezleten bejelentette, hogy fogadta az amerikai evangélikus, adventista és baptista egyházak kiküldötteit és megbeszélést tartott velük vatikáni képviselőjének feladatairól. Az elnök hangsúlyozta, hogy véleménye szerint elő kell készíteni az utját annak, hogy az ellenségeskedések megszűnése után valamennyi egyház együttműködésével teremtsék meg a tartós békét.

## Franco hadianyaggal segíti Finnországot

A Daily Express római tudósítója azt írja, hogy Franco tábornok Finnországba küldi a polgárháború után megmaradt harcokosokat, lövegeket és puskákat. A hadianyagot spanyol hajókon szállítják Skandináviába.

Genfi jelentés szerint eddig 18 kormány tudatta a Népszövetség főtákarásával, hogy a Népszövetség közgyűlésének december 14-i döntése alapján hajlandó Finnországnak segítséget nyújtani. Ezek között szerepel tíz amerikai köztársaság kormányja. Tizenkét állam még nem válaszolt. Írországot, amely a Vöröskeresztrel megállapodott a Finnországnak nyújtandó segítség tárgyában, szintén a segítségnyújtó államokhoz kell számítani. Az ausztráliai kormány tízezer ausztráliai fontot ajánlott fel a finn Vöröskereszt javára.

### SVÉD VÁDAK A SZÖVET-SÉGESEK ELLEN

Stockholmból jelentik: Az Aftenbladet foglalkozik azzal a segítséggel, amelyet a nyugati hatalmak nyújtanak Finnországnak és megállapítja, hogy ez a segítség alapjá-

ban véve önző érdekből fakad. A lap szerint a nyugati hatalmakat terheli a felelősség azért, hogy meg sem kísérelték a béke helyreállítását tárgyalások útján. Svédország helyzetével foglalkozva, a lap ezeket írja: Tisztán földrajzi szempontból, valamint a szállítási lehetőségek szempontjából nyilvánvaló, hogy Finnország kitartása Svédország támogatásától és attól a lehetőségtől függ, hogy a semlegesek fegyvereket és önkénteseket tudnak-e szállítani a finneknek.

### AZ OROSZOK VESZTESÉGE

Helsinki jelentések szerint megállapítható, hogy az oroszok eddig csak a Mannerheim-vonal ellen 15 hadosztályt vetettek harcba. Ebből a finnek hetet szétverték, nyolcat feltartóztattak. A finnországi arcvonalakon összesen 300.000 főnyi szovjet haderő harcol. Ehhez kell számítani körülbelül 200.000 főnyi meg erősítést. Az oroszok eddigi vesztesége 50.000 halott és jóval több, mint 50.000 sebesült.

## A Temps figyelmeztelése Moszkvához

Rómából jelentik: A Popolo di Roma beszámol a Temps érdekes cikkéről, amely azzal foglalkozik, milyen lehet az együttes angol-francia beavatkozás Finnország érdekében. A tudósító megírja, hogy az elmúlt napokban két igen fontos minisztertanács volt Párisban és hírszerint mindkét alkalommal a finn ügyről tárgyaltak. A Temps szerint arról volna szó, hogy nagyobb francia-angol haderő hadihajókkal elzárná Murmanszk kikötőjét és ezzel lehetetlenné tennék a németek számára, hogy a kikötőt flotta támaszpontként használják fel. Ezek a hadihajók egyúttal megakadályoznák az orosz csapatok élelmezését és hadianyag utánpótlását is. Az északra küldendő nyugati haderőt az északi háborúhoz kitűnően felszerelnék.

Murmanszk elzárása csak akkor vezetne sikerre, ha egyidejűen a Fekete-tengeren keresztül délen is megtámadnák az oroszokat. A cél a kaukázusi kőolajforrások megszerzése. Néhány vehető Odessza kikötőjét és ezzel megakadályozna, hogy a szovjet megtámadja Besszarábiát. Abban a pillanatban, amikor a Kaukázust megtámadnák — és ebben az angoloknak és franciáknak segítségére sietne Törökország is — hatalmas orosz haderők lennének lekötve a Kaukázusban. Ugyanezért az egész orosz gazdasági élet nehéz viszonyok közé jutna, mint ahogy az orosz földművelés gépesítője van és a mezőgazdasági gépek kaukázusi petroléumot használnak.

A Popolo di Roma a Temps cikkéhez a következő megjegyzéseket fűzi: Minthogy a hadviselő államok nem szokták újságokon keresztül bejelenteni a készülő támadást, még akkor sem, ha félhivatalos lapról van szó, a cikk ösztönös tekintetében bizonyos kétség áll fenn. Arra is lehet azonban gondolni, hogy a Temps cikke előzetes figyelmeztetés akar lenni Oroszország felé, hogy hagyja abba a megkezdett támadást. A lap a továbbiakban nem tartja valószínűnek, hogy az angol-francia beavatkozás olyan formában következne be, mint a Temps írja, viszont megápitja, hogy megvan a lehetősége annak, hogy valamiféle beavatkozás történjék. Az angol és francia vezérek ugyanis élénken kutatják, hol döntsék el a háborút, amelyet a Maginot- és a Szigfrid-vonalon nem lehet eldönteni.

## Malligysiak halálos szerencsétlensége Szekicsen

Vetró Zoltán malligysói vendéglős felesége Gál Katalin nevű cselédjével együtt tegnap délután Szekicsre ment Teppert Márton kendergyárába, hogy onnan kocsin kenderterméket szállítson haza tüzelőanyag céljára. Amikor a kocsival a 16 méter magas kenderkaszal elé álltak,

a kaszal leomlott és a kocsit a két nővel együtt maga alá temette.

Mire a kendertömeg alól kimentették őket, Gál Katica már megfulladt. Vetró Zoltán állapota súlyos.

## Jólétesült beográdi politikai körök a választások közeli kitérését várják

A belpolitikai élet a görögkeleti karácsonyi ünnepek után ismét megélelénkült. A figyelem újra a választói törvényjavaslat és a választások kiírása felé fordul. Igen sok jólétesült politikusnak az a véleménye, hogy februárban ugynevezett vilámválasztásokat tartanak. Választásokat irnak ki közeli dátumra, hogy az agitáció legfeljebb három-négy hétig tarthasson és

a választási harc ne korbácsolja fel túlságosan a szenvedélyeket.

Beográdi politikai körökben még mindig számolnak azzal a lehetőséggel, hogy

koncentrációs kormány alakul, amelyben a jelenlegi kormánytámogató pártokon kívül részt venne Davidovics Ljuba demokrata pártja és a régi radikális párt, valamint személy szerint dr. Korosec Anton is.

Davidovics Ljuba görögkeleti karácsonyi alkalmával levelet intézett a boszniai és hercegovinai demokratákhoz. Leveleiben kifejtette, hogy ő még a diktatura alatt tervezetet készített az állam belső újjárendezéséről. A tervezet szerint

Doszma és Hercegovina a hozzátartozó dalmát partvidékkel együtt önkormányzatot kapott volna.

Az augusztus 26-i megegyezés keresztülhúzta ezt a számítást, mert Dalmáciát és Bosznia-Hercegovina egyes részeit a horvát bánágnak juttatta. Ami megtörtént, azt már nem vonhatják vissza, tehát nincs más hátra, minthogy egész Doszniát és Hercegovinát felosztani a szerb és horvát bánág között.

Ebbe a boszniai szerbeknek, horvátoknak és muzulmánoknak bele kell nyugodniuk.

A horvát bán betöltötte a Zagrebben megjelent »Hrvatszka Szóljeszta« (Horvát öntudat) című lapot, mert cikkeiben állandóan sértegette a szerbket.

A Hrvatszki Dnevnik ezzel kapcsolatban azt írta, hogy jó lenne, ha szerb részen is betiltanák azokat a lapokat, amelyek utszéli hangon sértegetik a horvátokat.

Cvetkovic Dragisa miniszterelnök görögkeleti karácsonyi alkalmával meglátogatta a szanatóriumban fekvő Sztanojevics Aca rad káispárti vezért. A miniszterelnök félórát tartó megbeszélést folytatott az agg politikussal.

A beográdi egyetemi hallgatóknak az a csoportja, amely régebben szorosán együttműködött dr. Sztójadinovics Milán miniszterelnökkel, most nyilatkozatot adott ki a sajtónak, hogy megtagad minden közösséget a volt miniszterelnökkel. Ezt azért teszik — hangzik a nyilatkozat, — mert dr. Sztójadinovics olyan emberekkel működik együtt, akik közel állnak a kommunistákhoz.

A beográdi munkáskamara tanácsulást tartott, amelyen állást foglaltak a szociálpolitikai miniszternek a központi munkaközvetítő ügyében hozott határozata ellen.

A munkáskamara csatlakozott a Jugorasznak a szociálpolitikai miniszter rendelkezését elítélő határozatához.

## A Vojvodina kettéosztásáról szó sem lehet

jelentette ki Vrbászson Beslics Nikola közlekedési miniszter

Népgyűlés Vrbászson és Odzsacin

Vrbászról jelentik: Beslics Nikola közlekedési miniszter Hamm Ferenc, a kulai járási jugoszláv radikális szervezet elnökének és volt képviselőjének kíséretében Vrbászra érkezett. Az ülésen történt fogadtatás után a Greifenstein-vendégőben népgyűlés volt, amelyen 1.500 emberrel többen jelentek meg. A hallgatóság nagy része német volt, de azért sok szerb, magyar és ruszin is megjelent.

Hamm Ferenc, a járás volt képviselője szólalt fel először és megköszönte Beslics miniszternek, hogy eljött Vrbászra.

Beslics Nikola közlekedési miniszter felszólalásában hangoztatta, hogy a minisztereknek nemcsak a választások idején, hanem máskor is meg kell látogatniuk az

ország különböző vidékeit, hogy meghallgassák az ország lakosságának kívánságait. Azután külpolitikáról szólt és kijelentette, hogy

Jugoszlávia szigorúan semleges és szomszédaival jó barátságban él. Különösen vonatkozik ez Németországra,

amely azonban ma háborúban áll Franciaországgal és Angliával.

Tekintve, hogy Jugoszlávia ezeknek is köszönheti létét s mert semmiféle hódító szándéka nincsen, szigorúan semleges marad.

Belpolitikai téren a legfontosabbnak a horvátokkal való meg egyezést tartja, mert a horvátok ezáltal ezeréves jogokat kaptak vissza. Egészen természetes, hogy a szerbeknek is vannak feltételeik és ezért

## SZÓ SEM LEHET A VOJVODINA KETTÉOSZTÁSÁRÓL

Az 1918 novemberi nagygyűlés kimondotta a Szerbiához való csatlakozást és ezt a történelmi tény nem lehet megváltoztatni.

A miniszter ezután németül folytatta beszédét és kijelentette, hogy a kormány a németek iskola kívánságait a lehetőség határain belül teljesíti. Annyi utat azonban amennyit kérnek, nem adhat, mert akkor egyedül a Vojvodinában 6.500 kilométer hosszú úthálózatot kellene kiépíteni, ami két milliárd dinárba kerülne. A kormány azonban tervet dolgozott ki, hogy a legközelebbi öt éven belül 750 kilométer hosszú utat építet a Vojvodinában, amiből

250 kilométer a Bácskára esik. Magyarul a magyar választókhöz szökött és közölte, hogy Hamm Ferenc képviselő az ő iskolai kívánságaiknak is mindig kifejezést adott és a kormány az ő kívánságaikat is teljesíti, amennyire lehetséges.

Utána küldöttségeket fogadott a miniszter, délnben pedig ebéd volt. Délután 4 órakor különvonton Odzsacira utazott Beslics miniszter, ahol a Manz-féle vendéglőben volt gyűlés.

## A prágai és brünni egyetemek bezárása miatt

sok szlovák főiskolás Záhrebben folytatja tanulmányait

Érsekujvárról jelentik: A prágai és brünni műszaki főiskolán sok szlovák diák is hallgatta az előadásokat. Ezek most a cseh főiskolák bezárása miatt kénytelenek külföldön befejezni tanulmányukat. Hatvanhat szlovák főiskolás Érsekujváron keresztül Zagrebbe utazott, hogy a zagrebi műegyetemen folytassa tanulmányait.

## Anglia tízezer újabb repülőgépet vásárol Amerikában

Washingtoni illetékes hely szerint Anglia bevásárló ügynökei értesítették az amerikai légiforgalmi köröket, hogy a legközelebbi hónapok során Angliának legalább 10.000 új repülőgépre van szüksége, hogy biztosítsa a szövetséges hatalmak légi fölényét.

## A rizshány meguktatja a japán kormányt

Tókióból jelentik: A japán kormány lemondása a közeli napokra várható. Politikai körökben kijelentették, hogy a kormány bukásának oka belpolitikai kérdésekben keresendő, többek között a rizshányban és a kormány bürokrata politikájában. Azt hiszik, hogy a mostani kormányt politikusokból álló kabinet váltja fel.

## Churchill tanácskozásai

Párisból jelenti az AVALA: Churchill haditengerészeti miniszter Franciaországból történt elutazása előtt hosszasan tanácskozott Gort tábornaggal, az angol csapatok főparancsnokával, továbbá a francia kormány tagjaival, valamint Gamelin tábornokkal, a szövetséges seregek főparancsnokával és más parancsnokokkal.

**A német sajtó szerint**

# Anglia ki akarja terjeszteni a háborút és Svédországot is bele akarja vonni a viszályba

## A szovjetvezérkar beismeri a visszavonulást Kivételes háborús intézkedések Svédországban

Berlinből jelentik: Raeder vezér-  
tengernagy, a német tengeri had-  
erő főparancsnoka kétnapos szem-  
leutatót tett a kielői és a wilhelms-  
haveni hadihajógyárakban. A ha-  
jógyári személyzet előtt beszédet  
mondott és megállapította, hogy  
a német haditengerészet jelentős  
sikereket ért el a Németországra  
rákényszerített háborúban. Han-  
goztatta, hogy az ellenség a maga  
fegyvereivel alig árthat Németor-  
szágnak. Azért akar éket verni a  
német népsorsközösségbe, mert  
csak az egyenlenség tudná meg-  
törni a német erőt. Ezt azonban  
az ellenség nem éri el — mondot-  
ta.

**ELSÜLLYESZTETT HAJÓK**

A keddi nap folyamán német  
repülőgépek felderítő repüléseket  
végeztek Anglia keleti partjai és  
Skócia felett. A német gépek több  
hajót megtámadtak és el is sülly-  
esztettek. Az angol tengernagy  
hivatal erről szóló jelentése a kö-  
vetkezőket mondja:

— Ellenséges repülőgépek az  
Északi-tengeren támadást intéztek  
kiszéret nélkül haladó kis hajók el-  
len. A beérkezett jelentések sze-  
rint három hajót elsüllyesztettek.  
A hajók közül egy angol, kettő  
pedig dán volt. Az angol hajó  
200, a két dán hajó pedig 1000,  
illetve 2300 tonnás volt.

A Havas-iroda londoni jelenté-  
se szerint egy német vízirepülő-  
gép megtámadott egy őrhajót,  
amely ellenőrző szolgálatot telje-  
sített. A német gépről először  
több bombát dobtak a hajóra. Né-  
hány bomba eltalálta a hajót.  
Amikor a legénység a mentőcsóna-  
kba akart szállni, a vízirepülő-  
gép lejjebb ereszkedett és gép-  
puskatűzzel árasztotta el a hajót.  
Kevéssel délelőtt két német bom-  
bavetőgép jelent meg az északke-  
leti partok mentén haladó egyik  
kis gőzös felett. A gőzös a repü-  
lőgépek feltünésekor kigyóvonal-  
ban kezdett haladni, hogy kikerül-  
je a repülőgépekről ledobott, mint-  
egy 40 bombát. A német gépeket  
hét percnyi bombázás után angol  
harci repülőgépek távozásra kény-  
szerítették. Mindaddig nem tud-  
ják, hogy a hajó megsérült-e.

**HULL CÁFOLJA AZ IDEGEN TENGERALATTJÁRÓK HIRÉT**

A német távirati iroda jelentése  
szerint Hull amerikai külügy-  
miniszter megcáfolta azokat a híre-  
ket, mintha az amerikai partok  
közeli idegen tengeralattjárók  
bukkantak volna fel. Az amerikai  
kormány — mondotta — nin-  
csenek értesülései arról, mintha a  
tengeri utazások nem volna-  
nának biztonságosak az amerikai hajó-  
kon az amerikai köztársaságok  
között és a Karibi-tengeren.

**AZ ANGOLOK VISSZATARTJÁK A SEMLEGESEKNEK SZÓLÓ SZÁLLITMANYOKAT**

Amszterdamból jelenti az Avala:  
Számos német hajó semlegeseknek  
szánt árukkal a háború kitörése  
óta különböző semleges kikötők-  
ben vesztegel. Bár ezeket az áru-  
kat jóval a háború kitörése előtt  
vásárolták, az angol hadihajók

nem engedik meg, hogy ezek a né-  
met hajók utra keljenek és kirak-  
ják áruikat, noha a küldemények  
nagy része holland cégeknek szól.  
Az angol zárlatügyi hatóságok  
két holland hajót is — teljesen  
jogtalanul — lefoglaltak. A hol-  
land kormány emiatt tiltakozást  
jelentett be.

### Anglia ki akarja terjeszteni a háborút

Berlinből jelenti az Avala: A Nachtausgabe megállapítja, hogy  
Nagybritannia állandóan a háború kiterjesztésére törekszik, főleg  
Észak-Európában. A lap idézi egy ismert angol újságírónak számos  
semleges lapban is megjelent cikkét, amely nyíltan állást foglal a  
közvetlen angol—oros háború mellett, amelybe Svédországot is  
belevonnák, természetesen Anglia oldalán. A Nachtausgabe ezzel  
kapcsolatban a következőket írja:

1. Nagybritannia katonai előkészületeket tesz, hogy a háborút  
Észak-Európára is kiterjessze. 2. Ugyanilyen törekvései vannak  
Délkelet-Európa felé is. 3. Világos, hogy Nagybritannia az egyes á-  
llamoknak nyújtott gazdasági, politikai és katonai biztosítékok  
folytán elhatározta, hogy ezen az úton is harcol Németország el-  
len. 4. Nagybritannia főcélja Svédország, amelyet oly módon készül  
bevonni a háborúba Németország ellen, hogy Svédországon keresz-  
tül nyújt támogatást a finneknek. A lap felhívja mindezekre a svéd  
és a norvég kormány figyelmét.

**A SZÖVETSÉGESEK SEGIT- SÉGE FINNORSZÁGNAK**

Washingtonból jelenti az Avala:  
Chamberlain keddi beszéde, ame-  
lyet az amerikai rádióállomások  
is közvetítettek, amerikai politi-

kai körökben kedvező fogadtatás-  
ra talált, különösen az a rész, mely  
szerint Finnország ugyanazokért  
az eszményekért küzd, mint a nyu-  
gati demokráciák, továbbá, hogy  
a szövetségesek konkrét segítsé-  
get nyújtanak Finnországnak.

### Berlin védelmébe veszi Hore-Belishát

Berlinből jelenti az Avala: A né-  
met távirati iroda közli: Már ko-  
rábban is hangsúlyoztuk, hogy a  
berlini politikai köröket a francia  
és angol vezető politikusok beszé-  
dei többé nem érdeklik. Ugyanez  
áll Chamberlain keddi beszédére  
is. Ez a beszéd teljesen felesleges  
— mondják német illetékes he-  
lyen. Az angol kormányfő — bár  
országának helyzete komoly —  
semmi különösét nem tudott mon-  
dani. Hore-Belisha távozásáról sem  
beszélt, noha az angol közvéle-  
mény — különösen a jövőre va-  
ló tekintettel — aggodalommal  
szemléli ezt az ügyet.

— Világos — folytatja a német  
távirati iroda közleménye —, hogy  
az olyan hadügyminiszternek, aki  
sikeres tevékenységet fejtett ki,  
nincs oka lemondani. Chamberlain  
azonban nem merde ezt az esetet  
megemlíteni és egyetlen olyan  
fontos és komoly kérdésről sem  
beszélt, mely Nagybritanniát most  
érinti. Chamberlain beszédéből  
az igazi tehetetlenség érezhető ki,  
főleg azokból a részekből, ahol  
összehasonlította a szövetségesek  
és a németek veszteségeit. Itt any-  
nyira nem volt őszinte, hogy ez  
már az angol közvéleményre is  
sértő.

— Chamberlain a háborús fele-  
lősséget a német nemzetre igyek-  
szik hárítani. Ezzel a tarthatatlan  
állítással Chamberlain szemmel-  
láthatóan csak a saját lelkiismeret-  
tét igyekezett megnyugtanni. A  
finn—szovjet viszályról tett kije-  
lentéseket sem Finnországban, sem  
Szovjetországban nem vet-  
ték komolyan. Chamberlain beszé-  
de olyan ember arcképét tükrözi  
vissza, aki országát háborúba ta-  
szította anélkül, hogy világos el-  
képzelései lettek volna azokról a  
következményekről, amelyekkel a  
háború éppen országára nézve  
járhat. Az egyetlen új mozzanat  
Chamberlain beszédében az volt,  
hogy Anglia ezidőszent nagyon  
kényes helyzetben van.

**AZ ANGOL MUNKAÜGYI MINISZTER BESZÉDE**

Edinburgból jelenti az Avala:  
Bron munkaügyi miniszter keddi  
este Edinburgban beszédet mon-  
dott. Foglalkozott a háború négy  
hónapjának mérlegével és felhív-  
ta a nemzetet, tegyen minél na-  
gyobb erőfeszítéseket a honvéde-  
lem érdekében. Nézetem szerint —  
mondotta — ebben az évben olyan  
események történnek, amelyek el-  
döntik a hadiszerencsét. Lehet,  
hogy ezek az események nem hoz-

zák meg a végső győzelmet 1940-  
ben, de a győzelem alapjait szol-  
gáltatják.

**ANGOL LÉGI PARANCSNOKSÁG FRANCIAORSZÁGBAN**

Londonból jelenti: Az angol  
kormány Franciaországban angol  
légi parancsnokságot létesített. A  
légi parancsnokságnak valameny-  
nyi, Franciaországban levő angol  
repülőalakulatot alárendeltek. A  
franciaországi angol légi haderők  
főparancsnokává Baratt táborna-  
gyot nevezték ki. A tábornagy 48  
éves. A kinevezéssel kapcsolatban  
a Press Association hangsúlyozza,  
hogy a tábornagy nem tartozik  
lord Gort, a franciaországi angol  
haderő főparancsnoka alá, hanem  
közvetlenül Sir Cyril Newallnek,  
az angol légi haderők vezérkari  
főnökének felelős.

A Reuter-iroda jelentése szerint  
az első angol gyarmati csapatok  
megérkeztek Franciaországba.

**MOSZKVA BEISMERI A VISSZAVONULÁST**

Helsinkiből jelenti az Avala: A  
finnek a ratoi győzelem során 40  
szovjet tisztet ejtettek foglyul, kö-  
zöttük egy hadosztályparancsno-  
kot.

A finn légi erők főparancsnok-  
sága közli, hogy a finn járőrök a  
murmansk—leningrádi vasuti vona-  
latot több helyen megszakították.

Az Avala moszkvai jelentése  
szerint a leningrádi vezérkar be-  
ismeri, hogy a szovjet csapatok  
Suomisalmítól keletre néhány ki-  
lóméterre visszavonultak. A keddi  
szovjet hadijelentés így hangzik:  
Január 9-én Uhta irányában  
gyalogsági osztagok között har-  
cok folytak. A szovjet csapatok  
kénytelenek voltak Suomisalmítól  
keletre néhány kilométerre vissza-  
vonulni. Repole és Petroszadovszk  
irányában a járőrtevékenység to-  
vább folyik. A légi tevékenység a  
rossz idő következtében korláto-  
zott volt.

Washingtoni jelentés szerint  
Roosevelt elnök bejelentette, hogy  
a jövő héten valószínűen ajánlani  
fogja a kongresszusnak, hogy ré-  
szesítse támogatásban Finnorszá-  
got. Hozzátette, hogy a külügy-  
minisztériummal, hadügyminiszté-  
riummal és a pénzügyminisztéri-  
ummal most tanulmányozza Finn-  
ország megsegítésének módoza-  
tait.

Stockholmi jelentés szerint ked-  
den újabb ezer önkéntes jelentke-  
zett Finnországba.

**A GÖRÖG PÉNZÜGYMINISZTER LONDONBAN**

Londonból jelenti az Avala: A  
görög pénzügyminiszter London-  
ba érkezett, ahol megbeszélést  
tart az angol kormány képvisel-  
ével a hadüzenet után előállott gaz-  
dasági és pénzügyi kérdésekről.

# A választójogi törvénytervezet,

## amelyet a kormány január 4-i ülésén elfogadott

A zágreni »Novoszt« tegnap szívesen közli a szkupstinai képviselők választásáról szóló törvénytervezetet, amelyet a minisztertanács január 4-i ülésén elfogadott. A Novoszt cikke a következő:

»A törvénytervezet bevezető része azt mondja, hogy a szkupstinai képviselőket szabad, általános, egyenlő, közvetlen és titkos választójog alapján választják meg.

A szkupstina minden évben október 20-án ül össze rendes ülésszakra, más hónapban csak háboru vagy más valamilyen fontos ok esetén. A négyéves mandátum lejártá előtt meg kell lennie az új választás kiírásáról szóló ukáznak és ezt a választást legkésőbb a szkupstina feloszlásától számított három hónapon belül kell megtartani, az új szkupstinának pedig a régi felosztása után négy hónapon belül kell összeülni. Ezek a rendelkezések akkor is érvényesek, ha a négyéves mandátum véget ér.

A választást az egész ország területén egy időben kell megtartani.

A választást királyi ukázzal írják ki, a belügyminiszter előterjesztésére, a minisztertanács jóváhagyásával.

Tizenöt nappal a választás előtt és három hónappal a választás után a hatóságok senkit nem hívhatnak be gyakorlatra, csak sürgős szükség esetén.

### ÖTVENÖT VÁLASZTÁSI KERÜLET

A választást kerületenként tartják meg országos listával. Az országot 55 választási kerületre osztják fel. Hogy egy választói kerület hány képviselőt választ, azt az állami bizottság állapítja meg az illető kerület lakosai számának megfelelően, a legutóbbi népszámlálás adatainak megfelelően. Az állami bizottság a későbbi változásokat is figyelembe veszi.

Minden 50.000 lakos választ egy képviselőt. Ha az 50.000 lakoson felüli többlet meghaladja a 30.000 lakost, akkor az illető járás még egy képviselőt választ. Az országos listákon összesen 5 képviselőt választanak.

Az állami bizottság a központi és legfőbb választási szerv.

Tagjai az államtanács, elnöke a beográdi semmitőszék elnöke, a zágreni hétszemélyes bíróság elnöke, a lyublyanai, szarajevói és podgoricai legfőbb bíróságok elnökei és a noviszádi semmitőszék elnöke. Az államtanács elnöke lesz az állami bizottság elnöke. A szükséges anyagot és személyzetet a miniszterelnök bocsátja az állami bizottság rendelkezésére.

Az állami bizottság öt nappal a választás kiírása után összeül és a hivatalos adatok alapján megállapítja, hogy egy kerület hány képviselőt választ.

Ezt a határozatot a hivatalos lapban közzéteszik. Ha az állami bizottság

határozata alapján egy kerület több képviselőt választ, mint amennyi a közigazgatási járásainak száma, akkor a nagyobb közigazgatási jársókat annyi választási járásra osztja, ahány képviselőt kell választani abban a járásban.

Ha egy kerületben több közigazgatási járás van, mint ahány képviselőt kell választani, az állami bizottság nem kapcsolja a járásokat. Minden pártnak jogában áll kerületi listájának összeállításánál ugyanazt a személyt két járásban is jelöltetni, de e járás részére más jelöltet is állíthat.

### VÁLASZTÓJOG

Választójoga minden 21. életévét betöltött jugoszláv állampolgárnak van. Az aktív tiszteknek, altiszteknek, valamint zászlók alatt álló katonáknak nincsen választójoguk. Ez természetesen nem vonatkozik a hadsereg polgári tisztviselőire.

Nincs választójoguk azoknak a személyeknek, akiket jogerős ítélettel egy évnél hosszabb időre terjedő fegyház vagy börtönbüntetésre ítélték, mindaddig, amíg jogukat vissza nem kapják, továbbá azoknak, akiket polgári jogaik elvesztésére ítélték, akik csödben vannak, vagy felügyelet alatt állanak és azok, akik választási visszaélések miatt veszítették el választójogukat.

Képviselővé választható minden jugoszláv állampolgár, aki születésénél fogva az, vagy aki az állampolgárság megszerzése óta legalább tíz évet él Jugoszláviában, akinek választójoga van, tekintet nélkül arra, hogy felvették-e a választói névjegyzékbe vagy sem, ha a választás napjáig betöltötte 30. életévét, ha tud írni-olvasni és ismeri az államnyelvet.

Aktív állami, bányai, városi és községi tisztviselőket nem lehet képviselőkké választani. Ugyancsak nem lehet jelölni rendőrségi, pénzügyi és erdészeti tisztviselőket, ha legalább egy évvel a választás kiírása előtt nem hagyták el állásukat. Jelölhető azonban úgy az aktív, mint a rendelkezési állományban levő miniszterek és egyetemi tanárok.

A képviselő elveszti mandátumát, ha mandátumának érvényes ideje alatt az állammal üzleti összeköttetésbe lép. Ebben az esetben az igazoló bizottságnak legkésőbbben egy hónap alatt jelentést kell tennie a szkupstina plenumának. Ha ezt nem teszi meg, akkor a szkupstina az első legközelebbi ülésén közli, hogy az illető képviselői mandátum megürült. Ugyancsak elveszti mandátumát az, aki állami, bányai, vagy városi szolgálatba lép. Ezek a rendelkezések nem vonatkoznak a miniszterekre és egyetemi tanárookra. A képviselők megmaradhatnak községi elnököknek.

### HOGYAN TÖRTÉNIK A SZAVAZÁS?

A szavazás golyókkal történik. A választás kerületi és országos listák alapján történik. Az állami listán a

## Dr. Holländer (volt Brezovszki) SZANATÓRIUM

Noviszád, Kr. Petra II. 175  
Telefon 24-6

A Vajdaság egyik legjobbban felszerelt magánkórháza. Sebészet, belgyógyászat, szülész, ortopédia. Szabad orvos választás.

listavezetőn kívül még 49 jelölt van. A listát maga a párt vagy a pártok koalíciója erősíti meg, ha legalább tizenöt kerületben nyújtott be listát az illető törvényszéknek jóváhagyás céljából. Az országos listát legkésőbb tizenöt nappal a választás előtt kell benyújtani a beográdi semmitőszéknek.

### A LISTÁK ÖSSZEÁLLÍTÁSA

A listát a következőképpen kell összeállítani:

A lista felső részén a pártnak, vagy koalíciós pártoknak a nevét kell feltüntetni, amelyek a listát benyújtják és a választás napját. Ezután az országos lista vezetőjének vezeték és keresztnévét, utána pedig minden jelöltnek és helyettesnek nevét. Ezután legalább öt ajánlónak kell aláírni a listát. Az ajánlónak benn kell lenniök a választói névjegyzékben és aláírásukat valamely törvényszéknek kell igazolnia, amelytől igazolvánnyal is kell birniök, hogy fel vannak véve a választói névjegyzékbe. Az országos lista benyújtásánál az illetékes törvényszéktől kell igazolvány, hogy legalább tizenöt járásban benyújtották annak a pártnak vagy koalíciós pártnak a listáját. Ugyancsak be kell adni az országos listán levő minden jelöltnek hozzájárulását, amit ugyancsak valamely törvényszéknek kell igazolnia.

Az egyszer benyújtott jelölt listát nem lehet visszavonni, sem megváltoztatni. Ha azonban a jelöltek közül valaki meghal, vagy elveszti passzív választójogát, akkor a lista beterjesztői hasonló feltételek mellett új jelöltet javasolhatnak.

A semmitőszék azonnal megerősíti a listát, amint meggyőződik arról, hogy az összes benyújtott igazolványok helyesek. A semmitőszéknek a listát a benyújtástól számított 24 órán belül jóvá kell hagyni, vagy elutasítani. A semmitőszék által megerősített listát az összes kerületi listákkal együtt közzéteszik a hivatalos lapban. A lista megerősítéséről a semmitőszék legkésőbb 24 órán belül értesíti az összes törvényszékeket, amelyeknek az illető pártok kerületi listákat benyújtottak.

A kerületi listákat annál a törvényszéknek kell benyújtani, amely a választókerület székhelye, még pedig legalább husz nappal a választás napja előtt és előterjeszhetők az összes választói kerületekben. A rajtuk levő aláírásokkal valamely járásbírósnak kell hitelesítenie azaz, hogy az előterjesztők tényleg benn vannak a választói névjegyzékben.

A listát a következőképpen kell összeállítani: a lista felső részén annak a pártnak vagy koalíciós pártoknak a neveit kell feltüntetni, amelyekhez a lista tartozik, továbbá a választói kerületet és a választás napját. Utána minden járási jelölt vezeték és keresztnévét kell feltüntetni. A jelölt neve alatt helyettesének nevét kell feltüntetni. Ez alatt kell az előterjesztők aláírásának következni. Ha az illető irástudatlan, akkor nevét az a bíró írja alá aki előtt az aláírást hitelesítik. A listához mellékelni kell minden jelölt

írásbeli hozzájárulását, amit szintén a járásbírósnak kell hitelesítenie.

Egy és ugyanaz a személy a választói kerületben két járásban jelöltheti magát. Az egyes személyek azonban legfeljebb három kerületi listán szerepelhetnek, mint jelöltek, vagy helyettesek.

A listát előterjesztő párt egy járásban két jelöltet is állíthat és az így összeállított kerületi listát legkésőbb öt ajánlónak kell aláírni és két példányban átadni a törvényszék elnökének vagy helyettesének. A törvényszék először azt állapítja meg, hogy a listán minden járás részére van-e jelölt és hogy mellékeltek-e a szükséges igazolványokat. Ha a listát előírászerően állították össze, akkor a törvényszék igazolványt állít ki a lista megerősítéséről, valamint arról, hogy az megfelel az összes törvényes követelményeknek. A megerősítéshez a lista másolatát mellékelik. A megerősítéssel együtt a hitelesített listát is átadja a bíróság a benyújtónak, a másik példányt pedig biztos helyre teszi. Az eredeti lista mellett a benyújtónak annyi nyomtatott példányban kell mellékelni a listát, ahány szavazóhely van az illető kerületben és ezenfelül még két nyomtatott példányt a törvényszék részére is. A külön kerületet képező városokban éppen így kell benyújtani a listát.

### A SZAVAZÓHELY

A választási anyagot a belügyminisztérium szerzi be. A községek először a szkupstina költségére kapják azt meg, de minden megújítást a községeknek saját költségükön kell beszerezniök.

Azokban a községekben, amelyekben nyolcszáznál több választó van, több szavazóhely lesz. Ha a községek kicsinyek, akkor úgy lehet intézkedni, hogy ezek egy helyen szavazzanak, de ez esetben sem szavazhat 300 választónál több egy helyen. A szavazóhelyeket a törvényszék jelöli ki. A választási elnököt az illetékes törvényszék legkésőbb 25 nappal a választás kiírása után fogja kijelölni.

Elnökökké elsősorban bírót, bírósági tisztviselőket, vagy végzettségű jogászokat neveznek ki. A választói bizottságok elnökeivé nőket is ki lehet nevezni, ha bírósági tisztviselők.

Minden jelölt legalább nyolc nappal a választás előtt bejelenti az illetékes járásbírósnak, vagy törvényszéknek minden szavazóhelyre a maga bizalmiját és annak helyettesét.

### PISTA

#### LESZOKIK A DOHÁNYZÁSRÓL

- Pista leszokik a dohányzásról.
- Ne beszélj. Meddig állotta meg cigarettá nélkül?
- Egy teljes egész hétig.
- Nem gyújtott rá egy hétig?
- Ugy van. Ő maga is érezte, hogy nagy teljesítmény. Kijelentette, hogy ezt meg kell ünnepelni.
- És meg is ünnepelte?
- Igen, megünnepelte.
- Hogyan?
- Örömeim — rágyújtott!

# HALLÓ!

Olaszországban élelmiszerjegyeket vezetnek be. Az élelmiszer adagolást még nem rendelték el, erre minden valószínűség szerint csak február 1-én kerül sor.

A francia kamara elnökévé Herriot Eduárdot választották meg. A 424 képviselő közül 350 szavazott a volt kamarai elnökre.

A dán szakértők kimutatást készítettek arról, hogy mennyi kárt okoztak a brit repülők, amelyek dán területeket bombáztak. A kimutatás szerint Dánia anyagi kára 166.000 korona.

Magyarország és Belgium új kereskedelmi szerződést kötött, amely a mostani háborús viszonyokhoz alkalmazkodik. Ugyancsak aláírták a görög-magyar kereskedelmi szerződést is.

Párisban hosszabb ideig török küldöttség tárgyalt Menemendzsoglu, a külügyminisztérium főtthkárának vezetésével. A török küldöttség munkája befejeztével tegnap elutazott Franciaországból.

VI. György angol király kihallgatáson fogadta Chamberlain miniszterelnököt.

Ralston kanadai pénzügyminiszter bejelentette, hogy a kanadai első hadikölcsönt január 15-én becsátják ki.

A spanyol nemzeti kormány az ország újjáépítésére megszavazott hitelből 1.500 millió pezétát új utak építésére fordít, ugyanannyit használ majd fel az ország vízierőinek kiaknázására és a kikötők kijávitására. A spanyol nemzeti kormány terve megvalósítására tíz évi időt szabott meg.

Az Uruguay és Egyesült Államok között néhány hónappal ezelőtt megkezdett kereskedelmi tárgyalásokat megszakították.

Teleki Pál gróf magyar miniszterelnök jövő kedden mondja el beszédét a képviselőházban és ismerteti kormányza ez évi munkatervét.

Portugáliában néhány nap óta katasztrófális esőzés pusztít, több folyó kilépett medréből. A Tajó folyó középső részén nagy területet elárasztott, tízezer ember vált hajléktalanná.

Mindazokban a német üzemekben, ahol a munkaidő napi 10 óra, étkezőket létesítenek. A munkások naponta egyszer meleg ételt kapnak. Németországban jelenleg 6.750 közhonynya van, amelyek meleg ételt szolgáltatnak ki néhány millió munkásnak. A munkásétkezőket nemcsak a nagy, hanem a kis gyárakban és üzemekben is felállítják. A kollektív konyhák részére az állam adja az élelmiszert. A munkás az ebédért 20-40 pfenninget fizet. Az éjjeli munkások meleg ételt kapnak.

A königsbergi törvényszék halálra ítélte egy többszörösen visszaeső csalót és okirathamisítót, egy csalót, aki menekültnek adta ki magát és egy gyújtogatót, aki bosszúból felgyújtotta munkaadója istállóját, továbbá egy rablógyilkost. Mind a négy halálraítélte, mivel visszaeső bűnösök és kártékonyak a népközösségre, január 6-án kivégezték.

## Hasbalotta lakásadónóját egy szentai kereskedőseged

### A véres tett után önként jelentkezett a szubotical államügyészségen

Kedden este véres esemény történt Szentán.

Huszár József kereskedőseged hasbalotta lakásadónóját, özv. Knopf Ernőné varrónót.

Huszár József már hosszú idő óta özv. Knopfné Orlova uccai lakásában lakott. Az utóbbi időben a lakásadónó és a fiatalember között nézeteltérések támadtak.

Özv. Knopfné felmondott a lakójának, de Huszár nem akart kiköltözni.

A felmondás többször megismétlődött, de eredménytelenül. Kedden este végül is megegyeztek, hogy Huszár elköltözködjék. A beszélgetés folyamán ismét összeveszték. Huszár annyira feldühösödött, hogy

előkapta revolverét és az aszszonyra akart löni.

Ugyanakkor bent tartózkodott a varrónó lakásában Tripolszki Máttyás, a szomszédos lakó is. Tripolszki elkapta Huszár karját, hogy megakadályozza a lövést. Huszár dulakodott vele, a revolver elsült és a golyó

Knopfné hasába furódott.

Utána revolverrel a kezében kirohant a házból és eltűnt.

A súlyosan sérült asszonyt kórházba szállították. Állapota nem életveszélyes.

Huszár József kirohant az állomásra és az éppen induló vonatnal Szubotica-ra utazott.

Ott önként jelentkezett az államügyészségen, ahol letartóztatták.

## Fantasztikus örökségek, amelyekért generációk harcolnak

(Budapest, január.) Magyarországon jó talaja van a fantasztikus örökségek meséinek. A szegény, egyszerű emberek előtt a sors azaz a balsors — valami ostoba véletlen folytán dollár-, font-, frankmilliókat csillogtat meg. Megindulnak a tervezetések a holnapról, amikor nem lesznek többé krajcáros gondok és valóra lehet váltani mindazt, amiről soha még csak álmodni sem mertek.

Angliában, Amerikában, Lengyelországban, az egzotikus, messze országokban főnyak örökségi perek mesés vagyoniért, csodálatos kincsért, amelyekből csak nem akar valóság lenni.

Az érdekes örökségi perek közül kiemelkedik

a lengyelek legendás hősenek, Szobieszki Jánosnak állítólagos hagyatéka körül megindult per, amit egy késői utód indított a lengyel állam ellen.

Kevesen tudják, hogy Budapesten él egy ötven év körüli ur, névszerint gróf Pooder János Károly, aki okmányokkal tudja igazolni, hogy Szobieszki János leszármazottja.

### AKI 13 VÁRMEGYÉT KÖVETEL

Az okmánytöredékek szerint dédapja Szobieszki Szaniszló volt, Szobieszki János fia. Mikor a Szobieszkieknek Lengyelországból menekülőnek kellett, az egyik ág, amelyik Magyarországra menekült, a Pooder nevet vette fel és ennek az ágnak sarja gróf Pooder János Károly is. Hosszas munka és fáradozás után sikerült csak neki azokat az okmányokat felkutatni, melyekkel bizonyítani igyekszik, hogy őt illeti meg az elkönfiskált Szobieszki-vagyton. Külön érdekességet ad a kutatásnak, hogy még

hipnotikus szeánszon is foglalkozott az ügyvel és a médium segítségével igénybe véve, az így nyert felvilágosítás alapján indult el az okmányok felkutatására.

Nem kevesebbről van itt szó, mint tizenhárom lengyel vármegyéről.

### A BELGA KIRÁLYNÉ MAGYAR ÖRÖKÖSEI

Henrietta belga királyné magyar leszármazottai is mezmozdultak a v'déken, hogy megszerezzék az állítólag

nekik járó milliárdos belga örökséget.

II. Lipót belga király felesége, Henrietta királyné tudvalevőleg Horváth János, Vas vármegye alispánjának unokája, Horváth Katalin volt.

aki 1903-ban hunyt el. A Horváth és Péterffy-familiák Tapolecán és környékén, okmányokkal igyekeznek bizonyítani, hogy a néhai belga királyné egyenes leszármazottjai és költséget nem kímélve veszik igénybe külföldi ügyvédek és közjegyzők segítségét a siker érdekében. Az ügyelőrehaladott stádiumban van, egy kisebb polgári vagyont már fölemésztett, azt azonban

még mindig nem sikerült tisztáznia, hogy Henrietta királyné valóban gondoskodott-e a Magyarországon élő rokonságról.

Sopronban és környékén élő Gasztornyai és Horváth-családok szintén egy évtizede kutatnak emberfeletti szivóssággal egy ugyancsak belga eredetű örökség után. A külfölddel való levelezés, utazgatás, ügyvédekkel való tárgyalások annyi időt, utánjárást, energiát és pénzt emésztett fel, hogy azal minden bizonnyal meg lehetett volna teremteni egy jelentős vagyon alapját. De mi várjuk és kergetjük az álmokat s ha a tudatunk legmélyén sejtjük is, hogy az örökség-kutatás nem egyik családka délibábnál, göröcsösen kapaszkodunk belé, feláldozzuk érte a kevés biztosat a távoli jövőre bizonytalan csillogásáért.

A legendás Weisz-örökség utáni hajszája még a háboru előtt kezdődött meg. Akkor járt ugyanis Dél Magyarországon egy német újságíró, aki felvilágosítást tett közzé a lapokban, hogy a délmagyarországi Weisz-családok jelentkezzenek, mert

### Óriási örökség vár rájuk.

A tömeges jelentkezők egyike, költséget nem kímélve ki is kutatta, hogy a családnak egyik ága többszáz évvel ezeótt Németországba költözött. A Németországban letelepedett Weisz-családhoz kikerült évtizedekkel ezelőtt még két Weisz-fiu, kiknek egyike Angliában telepedett meg. Ennek leszármazottjairól is mint dúsgazdag emberekről beszéltek, k'nek bányái, hatalmas gyártelepei vannak. Az itthoni szegény délmagyarországi Weiszek

tehát két helyről is várhatták a jószerecsét, ami egyre késett. Csak szebbnél-szebb hírek jöttek a mesebeli örökségekről s vitték el a kisemberek félrerakott garasait.

Sok helyen az utolsó pénz is eluszott, az örökség azonban még mindig váratott magára.

A család néhány jobbmodu tagja végre ügyvédet küldött ki a londoni örökség felkutatására, aki azonban az állítólagos többmillió fontos örökségnek még csak nyomára sem bukkant. Dr. Weisz Aladár ügyvéd személyesen ment ki a családi örökség felfedezésére Londonba, ahol nyomtanul el is tűnt; családja hírt sem hallott azótól róla.

### D'AQUILAR PÜSPÖK UTODAI

Ugyancsak Angliában folyik egy negyedmillió fontos per, melyet a Magyarországon élő Agulár-család indított.

Az Agulárok a valamikor dúsgazdag spanyol D'Aquilar-családból származnak. Egyik ősiük, D'Aquilar Mózes püspök volt, de később ellentétek támadtak közté és a klérus között, melyek folytán Angliába vándorolt, ahol bankári tevékenységével hatalmas vagyonra tett szert. Ebből a családból származnak a magyarországi Agulárok, kik ősi nevüket e magyarországi hangzásúval cserélték fel s már évtizedek óta szeretnék az állítólag rájukvőro hatalmas örökséget megszerezni.

Több évvel ezelőtt halt meg Newyorkban egy Grünfeld nevű ügyvéd, aki Magyarországról származott el és a hírek szerint

ötmillió dollárt hagyott hátra.

A sok anyagi nehézséggel megvalósított amerikai utazás ábrándította ki azután az itthonmaradottakat. Kiderült ugyanis, hogy nem azonosak az örökghagyó családjával.

A híres Horovitz-örökséget is közel százmillió dollárra taksálták. Körübelül

negyedszázada indították meg érte az első pert a magyarországi Horovitzok.

Az ősi, Horovitz Nánán, fiatal korában vándorolt ki Galiciából Amerikába, ahol áttért a katolikus hitre, sőt pap lett belőle és a püspöki méltóságot is elnyerte. Halálakor nagy vagyont hagyott hátra és

alig volt keleteurópai ország, melynek Horovitzai a hír nyomán ne támasztottak volna igényt a vagyonra.

A magyarországi Horovitzok is bekapcsolódtak a perlavinába és összegyűjtött pénzen ügyvédet küldtek ki az örökség megszerzésére, aki azután lesújtó hírrel tért vissza Amerikából: az örökséget nem sikerült megszerezni.

### SZELHÁMOSOK HALÓJÁBAN

Szomorúak azok az esetek s nem egyszer okoztak tragédiákat, mikor szélhámosságok használják ki az emberek gyengéit és fondorlatos módon behálózják a hiszékenyeket.

Beáthathatlan következményei lehetnek az ilyen csalásoknak. Az a könnyebb eset, mikor egy-egy kis kölcsönt, vagy ajándékot juttatnak a »jóhír« hozójának. Előfordulhat azonban számtalanszor az is, hogy a szürke mindennap krajcáros kenyérgondjaiban felőrlődő életébe olyan tündéri változást ígér a tüneményes és soha nem várt örökség, hogy minden józan ész megdöbbentően máris erején túl költekezik. Iszik szegény a medve bőrére s mire kiábrándító valóság hírért hallja, anyagilag már teljesen csődbe jutott. (h.)

## Reggeli Ujság

a magyarság napilapja

# Német repülők elsüllyesztettek négy felfegyver- zett kereskedelmi hajót

Berlinből jelentik: A német véd-  
erő főparancsnoksága közli:  
Nyugaton egyes helyeken a tüzer-  
ség működése valamivel élénkebb  
volt. Német harci repülőgépek ked-  
den délelőtt és délután felderítő re-  
pülést hajtottak végre Anglia és  
Skócia keleti partjai felett. Ennek  
során négy felfegyverzett kereske-  
delmi hajót és az ezeket kísérő jár-  
őrhajókat megtámadták és elsülly-  
esztették. A skót partoknál négy  
felfegyverzett kereskedelmi hajóról  
váratlanul tűzelnél kezdtek a német  
felderítő gépekre, amelyek a táma-  
dások elhárítása céljából a gőzösö-

ket elsüllyesztették. A német repü-  
lőknek nem voltak veszteségeik.  
Párisból jelentik: A szerda déli  
francia hadijelentés így hangzik:  
Az éjszaka nyugodtan telt el. A  
Vogézekől nyugatra fekvő vidéken  
az érintkezésben levő csapatok he-  
lyi tevékenységet fejtettek ki.  
Kopenhágából jelentik: A dán  
külgügyminisztérium közlése szerint  
egy ismeretlen repülőgép bombát  
dobott Romó dán városra. Sebesül-  
és nem történt és kárt nem jelen-  
tettek. A repülőgép délkeleti irány-  
ból érkezett és a nyílt tenger felett  
tűnt el.

## „Az a bolond Maginot...”

Hogyan jött léte a franciák nyugati védővonal?

Van-e a világon két név, amelyet  
gyakrabban emlegetnének mostanság,  
mint »Siegfried« és »Maginot«. A tö-  
megek tudatában azonosak voltak a né-  
met és a francia védelmi rendszerrel,  
a »Westwall« és a »Rempart de  
l'Est«-el. Csakhogy míg Siegfried a  
német mondavilág hőse, addig Magi-  
not élő ember volt. Még hozzá mo-  
dern ember, a mi korunk szüőte.  
André Maginot 1877 februárjában  
született Párisban, jómódu családból.  
Elsőbb közigazgatási tisztviselő volt,  
de vérmérséklete a politikai felvonta.  
1910 ben nagy szótöbbséggel vá-  
lasztották meg Meuse megye képvisel-  
őjének s választói hűek maradtak  
hozzá egészen haláláig. Barthou is-  
merte fel benne a szervező-tehetséget  
és 1913-ban

bevette kormányába, mint hadügy-  
miniszteri államtitkár.

Ő erőszakot a keresztül a törvényho-  
zás két házában a hároméves katonai  
szolgáatot; a háború után a szocialis-  
tákkal szemben, akik egy évre akar-  
ták leszállítani a hadkötelezettséget,  
kifaragt a tizenöt hónapos »mini-  
mum« mellett. Mint tiszthelyettes, ele-  
jtől végig ott volt a fronton. Ver-  
dunnál súlyos lábsébet kapott, ettől  
kezdve botra témaszkodva, sántikálva  
járt, példás vitézségével k érdemelte  
a legmagasabb hadikéztüntetéseket.

Maginot a háború utáni váltakozó  
Briand- és Poincaré-kormányokban  
többször volt nyugdíjúgyi, majd gyar-  
matügyi miniszter és közben e kesere-  
dett harcot folytatott az 1923-ös vá-  
lasztások után ura omra kerülő balol-  
dall pártokkal. Nem volt olyan ra-  
gyogó szócnok, mint nagy ellenfele:  
Herriot, sem olyan félelmes taktikus,  
mint világnézeti ellenlébasa: Léon  
Blum. Mint a Nemzeti Közfarsasági  
Párt elnöke, az akkori reakciók köz-  
zé tartozott. Clemenceauval együtt azt  
vallotta, hogy a szövetségesek a há-  
borút tu hamar fejezték be, mert  
»ahelyett, hogy Berlinbe bevonultak  
és Németországot száz évre harcóp-  
telenné tették volna, hajlottak Wilson  
és Lloyd George érvelésére, fél mun-  
kát végeztek, elvesztették a győzel-  
met«.

Ez a kétméteres óriás, aki burdá-  
ban, ellinderben órákon át v tette ma-  
gát nyílt gépkocsiján a párisi töl-  
éjszakában, konokul és szilajon ismé-  
tegette:

»A németek husz év alatt talpra-  
állnak és megint megrohannak  
bennünket!«

Ez a gondolat épp úgy rögeszmévé  
vált nála, mint Hindenburgnál a Ma-  
zuri-tavak ütközete. És ebből a rög-

eszméből született a másik: a francia  
keleti határt egész hosszában meg-  
kell erősíteni, olyan erőddővvel, ami-  
lyet még nem látott a világ, külön-  
ben a legközelebbi háború ugyanúgy  
fog kezdődni, mint az 1914-13-as  
nagy mérkőzés. »Franciaországot —  
harsogta Maginot négygyűléseken, sőt  
a lotharingai Longeville bankettjén  
elmondott nagy beszédében is, amely  
nagy port vert fel — nem szabad még  
egy leohanásnak kiténnünk! Meg kell  
csinálnunk a keleti védővonalat,  
még ha száz milliárdba kerül, akkor  
is!«

Életének ezt a nagy tervét akkor  
valósíthatta meg, amikor Briand viz-  
szalépése után Tardieu — másik jobb-  
oldali tuzó — 1929 novemberében  
alakult kormányában ismét visszaül-  
tette a hadügyminiszteri székbe. Ott  
is maradt a rákövetkező Tardieu-kor-  
mányban is egészen 1932. január he-  
ted kén bekövetkezett haláláig. A par-  
lamentben és a szenátusban ugy küz-  
dött a szükséges hitelek megszavazá-  
sáért, mintha lelki üdvössége forgott  
volna kockán. Nem törődött vele, hogy  
ellenfelei bolondnak, részeges fantasztá-  
nak tartották. De amikor az egyik  
baloldali képviselő nyílt ülésein fejé-  
hez vágta: »Rémképzelkedés!« egész ma-  
gasságában felegyenesedett és stentor-  
hangon bömbölte vissza: »Képviselő  
ur téved!

Eppen azt akadályozom meg, hogy  
önök tönkretegyék!«

Ma szobra van Verdunban. És a vo-  
nal, amit az ő fenekedő kitaratása te-  
remtett meg, máig viseli a nevét.

### Kivételes intézkedések Svédországban

Stockholmól jelentik az Avala:  
A svéd rádióállomások közölték,  
hogy a svéd parlament keddi rend-  
kívüli ülésén bizonyos kivételes  
rendszabályokat szavazott meg há-  
ború eselére. A kormány külön-  
leges felhatalmazást kapott a kém-  
kedés és a géprombolás megaka-  
dályozására, továbbá a posta-  
és táviróköznyomozás bevezetésére, va-  
mint arra, hogy a gyanús szemé-  
lyeket bírói felhatalmazás nélkül,  
legfeljebb 30 napig börtönben  
tarthassa. Megszavazták továbbá a  
különleges háborús kereskedelmi  
törvényt is, amely korlátozza az  
arany és az idegen valuták kivi-  
telét.

## HÍREK

SZIBÉRIAI FAGY

Jugoszlávia, tegnap tulnyomó-  
részt felhős, szeles, hideg idő volt. A  
legalacsonyabb hőmérséklet Debell  
Lugon -17, a legmagasabb Herceg-  
novin + 10 fok volt.

Várható időjárás január 11-re: A  
hőmérséklet erősen csökken az ország  
egész területén, helyenkint havazik.  
A Duna mentén kosava, a tenger mellé-  
ken bőra lesz. A nap két 7 óra 14,  
lenyugszik 16 óra 17 perckor.

— Boszniában — 25 fok a hideg. Ba-  
nyalukából jelentik: Boszniában igen  
erős hideg uralkodik. Banyalukán és  
környékén — 25 fok hideget mértek. A  
nagy hideg miatt Banyaluka teljesen  
el van zárva a környező falvaktól —  
Dalmácia északi részein is nagy a hi-  
deg és ezért Szplitten több helyjáru-  
tu hajó közlekedését be kellett szün-  
tetni.

— Beogradban ül össze a balkáni  
konferencia. Beogradból jelentik az  
Avala: A balkáni államok szövetsége  
február 2-án, 3-án és 4-én Beograd-  
ban konferenciára ül össze.

— Vámvivatalkok kinevezése és  
átbolygása. Beogradból jelentik: Leg-  
felsőbb utkazással a következő vámtiszt-  
viselőket helyezték át és nevezték ki:  
Sankovics Antun vámmellenőrt Kotari-  
báról Szubotičára. Mileusznic Csedo-  
mir vámfelügyelőt Beogradból Kikin-  
dára, Petricevics Antun váme lenőt  
Zagreből Vukovarra, Todorovics Dra-  
gutin vámtisztet Szubotičáról Vel. Gra-  
distére, Nikcsvics Dusan vámgyakor-  
nokot Szubotičáról Prahovóra helyezte  
át. Krsztics Szvetisláv noviszádi vámt-  
isztet vámfelügyelővé nevezték ki  
legfelsőbb kézirattal.

— Dungyerszki Gyóka felhívása  
a gyáriparosokhoz a szegények téli  
segélyezésére. Dungyerszki Gyóka,  
a noviszádi gyáriparosok egyesüle-  
tének elnöke felhívást intézett a  
gyáriparosokhoz, hogy minden gyá-  
ros anyagi erejéhez mérten minél  
nagyobb adománnyal járuljon a sze-  
gények téli segélyezéséhez. Az ado-  
mányokat a noviszádi városi segély-  
bizottsághoz kell eljuttatni. Dun-  
gyerszki Gyóka tizezer dináros ado-  
mánnyal nyitotta meg az adakozó  
gyárosok sorát.

— Megsemmisítették a crvenkai  
evangelikus lelkészválasztást. Beograd-  
ból jelentik: Az evangelikus egyház  
országos bírósága most megtartott ülé-  
sén megsemmisítette a crvenkai pap-  
választást, amely A'brecht Járóst vá-  
lasztotta meg lelkésznek s új válas-  
tás kérését rendelte el. Az országos  
bíróság határozata végleges.

### Kurusarević Ružica és Ostružnjak Terdo

regyesek  
Minden kőn értesítés helyett

— Kézrekerült a szubotičai kar-  
csenyesti betörő. Megírtuk, hogy kar-  
csenyesti ismeretlen tettes behatolt  
Ürmös Lukács szubotičai földműves  
lakására, fe duita a lakást és az egyik  
szalmaszék alatt megtalálta Ürmös  
megtakarított 3600 dinár készpénzt. A  
rendőrség erélyes nyomozást indított  
és most sikerült letartóztatnia a tet-  
test Szücshegyi Antal 20 éves szub-  
otičai munkanélküli szemlyében. A  
rendőrségnek feltűnt, hogy a munka-  
nélküli fiatal ember feltűnő módon  
költekezik. Házkutatást tartottak nála  
s a padláson az egyik gerebda mögött  
meg is találtak 1800 dinárt. Kihall-  
gatása alkalmával Szücshegyi beisme-  
résben volt, kijelentette, hogy a hi-  
ányzó 1800 dinárt elköltötte. A rend-  
őrség kihallgatása után a szubotičai  
törvényszék fogházába szállította a be-  
törőt.

### Aknára futott angol hajó

Londonból jelentik az Avala: A  
Dembar Castle nevű 10.000 tonnás  
angol hajó kedden délután Anglia  
délkeleti partja iközlelében aknára  
futoit. Az utasokat és a legénység-  
get megmentették. A gőzös Fok-  
városból jött, 48 utassal.

— Jön a hideg. Az északi sarkvi-  
dék felől nagy hideghullám közele-  
dik, amely a balti államokat már  
teljesen elborította. Lettországból  
tegnap 40 fokos hideg volt és emiatt  
valamennyi iskolát bezárták. Novi-  
szádon tegnap állandóan 10—11 fok  
hideg volt. Ehhez járult a Dunáról  
jövő metsző szél, amely olykor va-  
lósággal elviselhetlenül hideg volt.

Sikeres est előfőttéle a szőp frizura. Ezt csinál-  
tassa csakis JSCS és Mátó fodrászoknál  
Noviszád, Bulevard 7

— Fogházbüntetésre ítélték egy kis-  
koru feketécsí tolvajt. Szubotičáról je-  
lentik. A szubotičai törvényszék bü-  
ntető egyesbírósága tegnap déle őtt tar-  
tott tárgyalást és hirdetett ítéletet B.  
Jakab 18 éves feketécsí földműves-  
gény tolvajásának ügyében. A vád-  
lott a múlt év őszén együtt mulatott  
Weismann Jakab ugyancsak feketécsí  
földművese! és zsebőből ellopott 2000  
dinárt. A tárgyaláson a vádott beis-  
merésben volt, mire a bíróság a tá-  
nuvallomások és perbeszédök után bü-  
nösnek nyilvánította és egyhavi szigo-  
ritott fogházra ítélte. Az ítélet jog-  
erős.

— A szenvedő, beteg nőket a ter-  
mészetes »FERENC JOZSEF« keser-  
rűvíz könnyű, lágy belkiürüléshez  
segíti Reg. S. br. 15485/35. 1592

— Felmentett végrehajtó. A novi-  
szádi törvényszék tegnap délelőtt  
tárgyalta Tubics Szvetozár novi-  
szádi városi hivatalnok ügyét. Tu-  
bics ellen az a vád, hogy 1938 év  
augusztusában, mint mosorini köz-  
ségi végrehajtó, Kanazir Miléva ne-  
vét megváltoztatta oly módon, hogy  
annak 3235 dináros adóhátralékát  
Kanazir Ilijának kellett kifizetni. A  
tárgyaláson a vádott ártatlanságát  
hangoztatja. Kijelentette, hogy nem  
akart szándékosan kárt okozni Ka-  
nazir Ilijának, azt hitte, hogy mind-  
egy a Kanaziroknak. Miléva vagy  
Ilija fizeti-e ki az adót, úgy hitte,  
közös gazdálkodást vezetnek. A ta-  
nuhallgatások után a bíróság bü-  
ncselekmény hiányában jogerősen  
felmentette Tubics Szvetozárt a vád  
és következményei alól.

### Alkalmi ajándékok

Klippek, brasso, PALOG LINA  
karkötők, fülbevalók Szubotica

— Három üstökös. A Magyar Nép-  
könyvtár kiadásában nemrég népsze-  
rű füzetek a akjában megjelent Petőfi,  
Jókai és Arany, a magyar élet e há-  
rom halhatatlanjának rövid életrajza.  
A füzeteket egytall szemelvényt kö-  
zötek a három jeles költő és író örök-  
értékű verseiből, illetve elbeszélési-  
ből. A füzeteket rövid néhány hét le-  
forgása alatt elkaptokdíták. Ez inditot-  
ta a kiadót arra, hogy a három ma-  
gyar üstökös élettörténetét és műveit  
kivonatol formában újra kiadja. A tet-  
szetős kálltásu, kétszínű bor tólap-  
pa' elátott könyv most jelent meg és  
6 dináros árban kerül forgalomba.  
Egyesületeknek tömeges rendelésnél  
nagy árkedvezmény. (Kiválóan alkal-  
mas Petőfi-, Jókai- vagy Arany-esté-  
ken való szőtosztásra.) Egyes példá-  
nyok megrendelésénél a pénzt előre  
kei postabélyegeken beküldeni a  
kiadóhivatal címére: Globus-nyomda,  
Petrovgrád dr. Trs u. 3.

— ELESEN LÁT, mint a sas, diplo-  
más optikus Kriszthaber szemüvegén.  
Szubotica, Aleksandrova 1. 590

Arcképek

GRIGORI STERN

Mint ismeretes, két héttel ezelőtt a finn hadjáratban résztvevő északi csapatok főparancsnokává a távolkeleti szovjetorosz hadsereg eddigi vezérének Grigori Stern tábornokot nevezték ki. Stern tábornok nevét ilyen módon egyszerre szárnyára vette a hír.

Grigori Stern negyvenedik életévében van. Neve a Blücher-hadsereg újjászervezésével kapcsolatban vált ismeretessé. Sztalin 1938-ban őt bízta meg azzal, hogy a távolkeleten a »tiszogatási akciót« elvégezze. Akkoriban történt a hadsereg politikai népbiztosának; Luskovnak óriási feltűnést keltett szökeése japán területre. A Stern-féle tiszogatási akció keretében Blücher tábornagnak ugyszólván valamennyi régi munkatársát »likvidálták«. A véres rendcsinálás után Stern két parancsnokságra osztotta fel Blücher hadseregét. Ő maga az első hadsereg katonai vezetését vette át és személyesen irányította az orosz mandzsu határon a csangkufengi dombokon lefolyt harcokat, amelyek akkoriban általános konfliktussal fenyegettek.

Aránylag fiatal kora ellenére Grigori Stern nem legújabbban feltűnt csillag a szovjet égbolton. Meglehetősen vagyons kievi zsidó családból származik. Már mint a kievi gimnázium tanulója, Ukrajnának német megszállása alatt kommunista agitátorként működött a világháborúban. 1918 elején letartóztatták és csak 1919-ben, mikor Kievet a bolsevik csapatok elfoglalták, helyezték szabadlábra. Közvetlenül ezután a vörös hadsereg szolgálatába állt. 1920-ban katonai népbiztos s az ő nevéhez fűződik a krími lázadás elfojtása. Néhány évvel később ő irányította a Közép-Ázsiában az Enver pasa hívei elleni harcot. A magasabb katonai hatóságok ekkor, felismerve szervezői és stratégiai képességeit, elrendelték, hogy vezérkari tisztté képezzék ki. Az első összeütközések alkalmával trockijisták és sztalinsták között Stern gondolkodás nélkül Sztalin pártjára állt. Sztalin teljes bizalommal viseltette a fiatal tábornok iránt, ismételt jelentős feladatokat bízott rá. Eppen ezért Grigori Sternnek negyven éve ellenére »gazdag tapasztalatok« vannak a háta mögött.

**— Betöréses lopás Noviknezsavánc.** Krsztics Proko noviknezsaváci trafikus főuccai üzletébe a pravoszláv karácsony márnapiján déli 12 óra és 2 óra között, amíg a tulajdonos ebédelni volt, eddig ismeretlen tettes álkulcs segítségével behatolt s a készpénztárból 700 dinárt, valamint nagyobb mennyiségű finomabb cigarettát vitt el. Krsztics a betörést délután fedezte fel, amikor kinyitotta az üzletét. Az esetről azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely azonnal megkezdte a nyomozást és minden remény megvan rá, hogy sikerül elfogni a tettest. Az eset annál nagyobb feltűnést keltett, mivel Krsztics üzlete közvetlen a közszékháza mellett van, ahol egyébként a rendőrség is székel.

**— Barnaszén a pancsevói szegények részére.** A pancsevói Weifert-féle szőnyeggyár igazgatósága öt vagon kosztolái barnaszént adott a pancsevói szegények részére. Ebből másfél vagon jutott a görögkeleti egyházközség, egy vagon a katolikus hitközség és fél vagon a zsidó hitközség szegényeinek.

Mikor vásároljunk?

Vegyek, ne vegyek, kérdezi önmagában a középosztálybeli angol polgár, vásároljak-e a pénzemen, vagy takarékba tegyem. A kérdés élénken foglalkoztatja mostanában az újságokat is. Tanácsot adni nehéz, a gazdasági élet szakértői, akiket a lapok megszólaltatnak, ellentétes véleményeket adnak. A kételyek eloszlatására megszólalt most a pénzügyminiszter. Ő persze az állam érdekei szempontjából világítja meg a problémát.

Háboru elején — mondja — a közhatalom vásárolhat annyit, amennyit akar. Akkor rendelkezésre állnak még a békéidők készletei, a termelés még nem tért át a háboru szükségleteire. Mihelyt azonban az ipar a háboru számára dolgozik, az egyéni szükségleteket korlátok közé kell szorítani. A takarékoskodással lehetővé tesszük, hogy minél több pénz jusson az államnak. Így előbb véget érhet a háboru. A polgár tehát legyen takarékos háboruban — mondja az angol pénzügyminiszter —, ezzel szolgálja a maga és a köz érdekeit.

**— Hőjelenítés a szerémi hegyekből.** A Fruska Gora turista-társaság jelentése szerint a szerémi hegyekben tegnapi, január 10-én reggel 6 órakor — 15 fok volt a hideg. Január 9-én öt centiméteres hó esett. A hó süllyedése kitűnő. További hősüllyedés és hóesés várható.

**— BÁCSPETROVOSZELÓI HIREK.** Gregovics Erzsébet elvált asszony zsirszódát ivott s súlyos sebeket szenvedett. Az ételt nem tért meg magához s így nem tudni m' adta kezébe a gyilkos mérget. — A decemberben megtartott képviselőtestületi jegyzőkönyv közszemlére ki van téve az előzői szövegében.

**— KANIZSAI HIREK.** Sumanec Zsivorád városelnök elutazott Noviszádra, hogy a dunai bálnak előterjesztést tegyen a kanizsai ellátások segélyezésére vonatkozóan. Kanizsán összesen négyezer olyan szegény ember van, akinek sürgős téli segélyre lenne szüksége. A városnak nincs költségvetési fedezete a szegények segélyezésére. A szegények nagy része a városházára jár melegezni, de a városházának nem áll módjában, hogy az egész szegénység részére fűtessen. A városi költségvetésben másfélmillió dináros deficit van és ezért féő, hogy egy a városházán, mint az iskolákban beszüntetik a fűtést. — A Katolikus Körben vasárnap mesedő után volt, amelyet Batta Baby rendezett. Szabados Pucsu, Batta Pircsi és Batta Baby meséket olvastak fel, Zana Valika énekelt, Kemény Aniko, Bagó Ica és Nauderer Terke költeményeket szavaltak. Végül bábjátékot mutattak be és a rendezőség meséskönyveket osztott ki.

**— Női téli kislakók, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete: Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.**

**— Megbűnteszték a k'ibcset Szrbobrában.** Vasárnap este véres jelenet játszódott le Szrbobrában Molnár István vendégójában. Gávlik Károly 19 éves helybéli legény billiárdozott s játék közben nagyon idegesítette Bálizs Lajos állandó k'ibcelése. Annnyira fellingerült, hogy kijelentette, nem hajlandó tovább játszani, ha Bálizs folytatja a közbevetéseket. Bálizs sértve érezte magát és visszaszólott, mire Gávlik összeesdítta. A szóváltás mind elesebbé vált közöttük s így senki nem csodálkozott, amikor Bálizs arcultátelte Gávlikot. Verekedés kezdődött, egyszerre Gávlik erőrántotta zsebkését és gyors egymásutánban öt helyen megszúrta Bálizst. Három szúrás a mellkas bal felén hatolt be. Bálizs testébe, kettő pedig a hasfalat érte. Bálizst azonnal beszálították egy vrbászai szanatóriumba. Gávlikot pedig, tekintettel arra, hogy Bálizs sértülését súlyosnak letartóztatták.

**— BÁCSTOPOLAJ HIREK.** A katonai ügyosztály felhívja azokat a hadköteleseket, akik soforvizsgával rendelkeznek, hogy mielőbb jelentkezzenek. — Az Iparoskör és Dalárda műkedvelőgárdáját meghívták, hogy 14-én a sztáremoravica Kaszinó nagytermében adják elő Kálmán Imre operettjét a »Hollandi menyecske«-t.

**— Chamberlain és a gázlárc.** Az Everybody's Weekly írja, hogy Chamberlain, amikor legutóbb kihallgatáson volt a királynál, gázlárc nélkül jelent meg a Buckingham-palotában. A király észrevette ezt és a kihallgatás után átnyujtott neki egy gázmaszkot. — Kölcson adom Önnek — mondotta —, hogy biztonságban hazaérkezzen! — így figyelmeztetvén a szigorú rendeletre Chamberlaint, amely alól még a miniszterelnök sem kivétel.

**— Öngyilkosság Debelyácsán.** Sepsei Imre jómódu debelyácsai gazdálkodó Imre nevű tizenhatéves fia egy táncmulatság után tüdő gyulladást kapott. A fia éjszaka lázalmában kiment az udvarba és kutba vetette magát. Mire rátaláltak, már halott volt. Hatalmas részvét mellett temették.

**— Csendes volt az újév Angliában.** Londonból jelentik: Anglia csendesesen köszöntötte az új esztendő. Szirénák bugása, sipoknak, keprelőknek a megszólaltatása tilos volt. A lakosság összetévesztette volna a légvédelmi szirénákkal. Még a whiskys üvegeket sem verdeshtették a falhoz (persze üresen) a jökdvű szilveszterezők. Az éjfél harangok halk ünnepi kongása volt az egyetlen külsőség, amely a csendes, első-tétített Angliában az új év megszületését hirdette.

**— Rádiót lopott a betörő.** Sztáribecseről jelentik: Kedden dé után vakmerő betörés történt Sztáribecsen. Bozsics Borivojné sztáribecsei asszonynak a késő délutáni órákban dolga akadt a boltban s elment az egyik kereskedésbe. Mintegy tíz percig maradt távol, de a rövid idő is elegendő volt ismeretlen tettesnek, hogy behatoljon a lakásba és elloppja Bozsicsék 4000 dinár értékű »Phillips« rádiókészülékét. Bozsicsné azonnal jelentést tett a rendőrségnek, a nyomozás megindult.

**— Paderewski külügyi expozéja.** Paderewski, a világhírű zongoraművész, Párisban van és menekült honfitársai a lengyel nemzeti bizottság elnökévé választották. A napokban meghívta magához a francia és külföldi sajtó képviselőit és kifejtette előtűk a lengyel nemzeti bizottság programját. Pompás külügyi expozét mondott rögtönözve, minden sor jegyzet nélkül. Amikor befejezte az újságírók megkérték, mondja el nekik mindezt zenében is. Paderewski átment a szomszéd terembe és zongorához ült. Eljátszotta Chopin Polonaise-ét és egy ragyogó hosszú műsort. Akik hallgatták, azt mondják, ilyen szépen talán még sohasem játszott. Most ő fordult az újságírókhoz, hogy meginterjúvolja őket. — Ez volt a legkitűnőbb külügyi expozé — mondották —, amelyet lengyel államférfiu valaha adott.

Órllási választásban

Telőlő-, félkabát- és öltönytöveleket ajánl

PRITEX Subotica

**— MURAKÜZI HIREK.** Murszkaszubotáról jelentik: Mint megirtuk, Friedrich István járásbírósi irodagazgatót 720.000 dináros sikkasztás miatt letartóztatták, mire Friedrich óvadék ellenében felajánlotta kétszázezer dinár értékű házát és kérte szabadonbocsátását. A bíróság elutasította Friedrich kérvényét. Dr. Juhart Albin államügyész most elkészítette a vádiratot s a törvényszék január 29-re tűzte ki a főtárgyalást Friedrich ügyében. A tárgyalás iránt Murszkaszubotán nagy érdeklődés nyilvánul meg, mivel Friedrich költséző életmódjával bekerült a legjobb társaságokba és vezetőszeret játszott a kávéházi életben. — A szlovén nyelven megjelenő »Novine« hetilap, amely eddig Klekl József tulajdona volt, gazdát cserélt, amennyiben az »Actio Catholica« megvásárolta. — A lyublyanai Ciril és Metod egyetemi hallgatók egyesületének dalárdája hangversenykörútra indult a Muraközben.

**— Dr. Holländer (volt Brezovszki) szanatórium, Noviszád, Kr. Petra II. 175.** Telefon 24—26. A Vajdaság egyik legjobban felszerelt magánkórháza. Sebészet, belgyógyászat, szülészet, orthopádia. Szabad orvos választás.

**— DOKUMENT-iroda Pancsevón** közvetít bárkinek a közigazgatási hatóságoknál lévő ügyeiben. Megszerez mindenféle engedélyt, okiratot, utlevelet és vizumot.

**— Tűzoltótanfolyam Máliigyoson.** Máliigyosról jelentik: Az Önkéntes Tűzoltótestület vezetősége 17 napos tűzoltótanfolyamot rendez, amelynek előadói Keller Béla főparancsnok, Horváth József alparancsnok, Tóth Lajos és Körmöczi István szakaszparancsnokok, valamint dr. Tóth Arvay Márk községi orvos lesznek.

Minden szombat és vasárnap este  
**bableves oldalassal**  
Suboticán a  
**GRAND kávéházban**

**— A tél áldozata.** Beocsinból jelentik: Beocsin közelében az országúton megfagyott férfira bukkantak a kora reggeli járókelők. Azonnal értesítették a hatóságot, amely megindította a vizsgálatot. Az ismeretlen férfi személyazonosságát eddig még nem sikerült megállapítani, mivel semmiféle igazolvány nem volt nála. Az orvosok megállapították, hogy a halált fagyás idézte elő.

**— Serényi Dezső százezer dinár óvadékot kínál szabadlábrahelyezésért.** Serényi Dezső noviszádi kereskedelmi utazót két héttel ezelőtt — mint ismeretes — letartóztatták, mert az a gyanu merült fel ellene, hogy önbetörést és biztosítási csalást követett el. A törvényszék vizsgálóbírája Serényi ellen vizsgálati fogszágot rendelt el. Serényi Dezső védőügyvédje tegnapi kérvényt adott be a bírósághoz, hogy Serényit helyezzék szabadlábra. Száz ezer dinár óvadékot ajánlott fel, hogy Serényi szabadlábon védekezhessen. A kérvényt ma tárgyalja a vádtanács.

## Állandó magyar színház Beográdban

Vasárnap tartják az első magyar előadást

A jugoszláviai magyar színjátszás történetében jelentős fordulat következett be. A hatóságok Beográdban engedélyezték állandó magyar színház alapítását. Kiváló magyar hivatásos színészekből alakult meg a magyar színház, amely most vasárnap, január 14-én kezdi meg előadásait Beográdban. A beográdi orosz otthon (Ruszi dom) színháztermében rendezkedik be a magyar színház (Kraljica Natašija ucca 33. számú palota). A színházteremben 540 ülőhely van, tehát nagyszámú közönséget fogadhat be.

Egyelőre hetenként kétszer lesz magyar előadás, de később fokozzák az előadások számát. Előreláthatóan később a színházvidéki körútra is indul, hogy előadásait az egész jugoszláviai magyarság megtekinthesse.

Az első előadás — mint már említettük — vasárnap, január 14-én este fél 9 órai kezdettel lesz. Szícsén Mihály és Szántó Armand »Paprikácsirke« című táncos, zenés bohózatát adják elő. Rendező Vincze Mihály, az Amerikából nemrégiben visszatért kiváló magyar színész. A szereplők között sok ismert név van: Keresztési Sándor, Sas Ibi, Doktor Margit, Santa Sándor, Szalma Bözsi, Jandek Ferenc, Weisz Magda és Vincze Mihály.

Jegyek elővételben Beográdban a Ruszi Dom pénztáránál, Pancsevón Kalocsay János könyvkereskedésben kaphatók.

## BÁLI NAPTÁR

- JANUÁR 13. SZOMBAT:** A noviszádi Református Olvasókör népviseleti bálja a Kőr Otthonban.
- A noviszádi telepi Olvasó- és Gazdakör műkedvelői előadják a »Vadgalamb« népszínművet a Daloskör otthonában.
- A szuboticeai Magyar Olvasókör Babos-bálja.
- A temerini tűzoltók bálja.
- JANUÁR 20. SZOMBAT:** A beográdi magyar egyetemisták Magyar Bálja a Mérnök Otthonban.
- A szentai Magyar Közművelődési Egyesület műsoros estje az Eugénban.
- A temerini Sportklub farsangi mulatsága.
- JANUÁR 21. VASÁRNAP:** A szentai Kisgazdakör műkedvelői előadják az »Arvalányhaja« népszínművet.
- JANUÁR 21. VASÁRNAP:** A bezdáni Katolikus Legény Egyesület kabaré-este a Tallósy vendéglőben.
- JANUÁR 27. SZOMBAT:** Katolikus Bál a noviszádi Katolikus Otthonban.
- JANUÁR 28. VASÁRNAP:** A szentai Katolikus Ifjúsági Egyesület kulturdélutánja.
- A temerini iparosok bálja.
- FEBRUÁR 3. SZOMBAT:** NAK-bál a noviszádi Katolikus Otthonban.
- FEBRUÁR 4. VASÁRNAP:** A Bezdáni Sport Egyesület előadása a Nagy Sándor-féle vendéglőben.

# SZÍNHÁZ-FILM

## Történelem a noviszádi Urániában: Mária Ilona

A főszerepben Wessely Paula, Willi Birgel és Paul Hörbiger neve van feltüntetve, a film főszerepét azonban maga a történelem játssza. Ezernyolcszáznegyvennyolcat irnak, az osztrák katonák törvényesen szentesített rablást követnek el mindenfelé, a nép lázad az ezt újabb megtorlások követik. Magyarország kifosztott, elkeseredett lakossága Kossuth Lajoshoz menekül, tőle vár segítséget. Kossuth ígéretet tesz, szervezi a lakosságot, ki nyilvánítja a magyarság követeléseit s amikor már úgy látja, elég közkatonája van, tiszteikért úzen Bécsbe. Ettől kezdve tömegesen szöknek meg a bécsi kaszányákból a magyar huszártisztek, Görgey, Mészáros, Hontos Imre és a többiek. Schwarzenberg külügyminiszter magyarbarát politikát folytat, békét akar kötni Kossuthtal, meg akarja menteni Magyarországot a háborútól, leigáztat, amit Windisgraetz herceg hadügyminiszter és az ifjú Ferenc József terveznek. Hontos Mária-Ilonát kiküldik Magyarországra, hogy Kossuthot meggyezésre bírja. Amíg Mária-Ilona Kossuthal tárgyal, a békés Ferdinánd császárt lemondatták Ferenc József javára s az ifjú császár első rendelkezése így szól: az osztrák hadsereg azonnal szállja meg Magyarországot. Kossuthot lesújtja a hír, legjobban azonban Mária Ilona szenved, megismeri a Habsburgok kétszínűségét s Bécsbe már Görgey és Kossuth utasításait viszi magával. Elhíti Schwarzenberggel, hogy Magyarország alsz k, Kossuth meghasonlott önmagával és Görgey hadserege nincs többé.

Görgey eközben a Kárpátalján szervezi hadseregét, kiegyenesíti a kaszákat, a harangokból ágyukat öntenek s amikor elérkezik a március, az »alvó Magyarország« megmozdul. Görgey hadserege előtér, elsöpri az osztrákokat és utnak indul az osztrák határ felé. Hontos Imrét küldetése közben elfogják Bécsben és kivégzik, mert beszülete árán menthetné csak meg életét. Hontos Mária Ilonának választania kell a boldogsága (Schwarzenberg hadügyminiszter akarja nőül venni) és Magyarország között. Mária Ilona a leigázott Magyarországot választja. Ez lenne a film tartalma szürkén, dióhéjban. A »Terra« filmek legpompásabb készítménye ez a film, mindenkinek látnia kell, nagyszerű a zenei aláfestés, a gondosan megválogatott történelmi momentumok feldolgozása, a szereplők játéka, felvételek. Bolváry Géza legtökéletesebb mesterműve a Mária Ilona, a világhírű magyar rendező e filmmel az első közé emelkedett. A Mária Ilona szombatig marad műsoron.

## Mi újság a filmvilágban?

Zilahy Lajos »Halálos tavasz«-ából készült film bemutatja. A magyar film komoly művészeti és társadalmi kérdés. A mélyebb magyarságnak, a magyar tájnak, magyar életstílusnak, magyar léleknek és magyar temperamentumnak kell a magyar filmben kidomborodnia és a filmtémának, a forgatókönyvnek, a rendezésnek erre kell törekednie. Minden jel arra mutat, hogy ezek a szempontok maradéktalanul érvényesültek Zilahy Lajos drámai lüktetésű és férfias szentimentalizmusu regényének a »Halálos tavasz«-nak most bemutatott filmváltozatában. Ez már valóban ami generációnk életének nagy filmje. Nem is áll meg a műterem mesterséges díszleteinél. Különbösen is a magyar filmgyártásnak nincsenek korlátlan eszközei, hogy a díszletezés világvérsenyében résztvehessen. Ezért pótlásról kellett gondoskodni. Ez a pótlás a tipikus magyar táj. Ebben a filmben a magyar táj eddig még soha nem tapasztalt mértékig érvényesül. A »Halálos tavasz« filmváltozata a legjobb francia filmek mértékét éri el. Körülbélül ez a pesti filmkritika egyöntetű megállapítása. Mint minden nagy francia filmsikerben, ebben is az egyszerű emberi élet természetes vizuális szépségei érvényesültek és sok francia izléssel van telítve. A film új nagy magyar filmszínésznőt is adott. Karády Katalint, aki folyton ég és éli szerepét.

A Falu rossza Doroszlovón. A doroszlovói tűzoltótestület műkedvelői előadták a Falu rossza című népszínművet. Az előadás úgy erkölcsileg, mint anyagilag kitűnően sikerült. Előadás után a tűzoltótestület megvendégelte a szereplőket.

Szimfonikus hangverseny Noviszádon. A noviszádi Zenegyűlés Filharmonikus zenekara idei második

Bókay János — amerikai filmjainlatot kapott. Bókay János, az ismert kitűnő magyar vígjátékiró, akinek két vígjátékából a »Magyar írók filmje« (»Mif«) filmváltozatot is készít, most érdekes amerikai ajánlatot kapott. A »Feleség« című vígjátékából, amelyet a budapesti Nemzeti Kamaraszínház már vagy ötvenedik este játszik.

Hollywood szeretne nemzetközi filmet csinálni. Az író az ajánlatnak nagyon örült, de a színpadi ügynökségével kötött szerződése értelmében, a vígjátékot mindaddig nem lehet filmre átdolgozni, amíg az európai országok színpadain, így Németországban, Olaszországban és Hollandiában nem kerül színre. Az amerikai filmeseknek várni kell tehát addig, amíg Bókay nagyszerű vígjátéka az európai színpadokon végigvonul.

Hollywood filmvilágának divatdíktátora megbukott. A hollywoodi divatkorlátlan királya Adrian volt. A filmvilág izlését évről-évre valószággal feljuttatással formálta. Mult évben Janet Gaynort, az ismert filmművésznőt vette feleségül és nagy gondot fordított arra, hogy felesége Hollywood legegységesebb asszonya legyen. Ezen bukott meg. Legutóbb ugyanis rózsaszínű harisnyába bújatta felesége nagyon szép lábait. Ennek az ötletnek nem adott követője. Adrian feladta a küzdelmet és az első sikertelenség elkedvetlenítette.

nagy szimfonikus hangversenyét szerdán este fél 9 órai kezdettel rendezi az Emlékothton hangversenytermében. Műsoron: Dr. Milojevics Míoje: Falusi képek, Mozart: Zongoraverseny d-moll, szolista Marzsinec Lyubica, Beográd, a beográdi zeneakadémia tanárnője, Beethoven: IV. szimfonia. Karamester Schwarz Richárd. Belépő jegyek elővételben 5—30 dinár árkban Lipkovic, Szlávia és Tomcs i drug trafikban, illetve könyvkereskedésben kaphatók.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a Vadgalamb szombatesti noviszádi előadása iránt. A noviszádi teátri Olvasó és Gazdakör szombaton, január 13-án — mint ismeretes — újra előadja a Vadgalamb című népszínművet. Az előadás az eredeti szereposztással megy. Utána táncmuatás lesz. Az előadás iránt Noviszádon általános nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Növendék hangverseny Szomborban. Hétfőn déután rendezte Waletth Stefánia zongoraművész nőlvános növendék hangversenyét a tiszti otthon nagytermében. A növendékek tökéletes technikával és nagy stílus érzékkel, főleg Csajkovszki műveit intónálták. Jó benyomást keltett a növendékekből álló zenekari együttes bemutatkozása is, amely Waletth Stefániának »Karácsonyi harangok« és egy pár kisebb kompozícióját adta elő. Kiváló játékkukat a hallgatóság meleg óvációval fogadta.

Nagy érdeklődés nyilvánul meg a noviszádi Református Olvasókör népviseleti bálja iránt. A noviszádi Református Olvasókör — mint ismeretes — szombaton, január 13-án népviseleti bált rendez, amely iránt az egész városban nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Református Olvasókör hagyományos népviseleti bálja kitűnően ígérkezik. Bizonyos, hogy a legszebb és legváltozatosabb népviseletekben gyönyörködhetik a bálközönsége.

Gyermekelekedés a noviszádi Református Körben. Vasárnap déután a noviszádi református iskolás gyermekek érdekes és értékes színdarabot adtak elő szegény iskolás társak felruháására. Színrehozták Székely Mózes három felvonásos gyermekszíndarabját: »A kis János szenvedéseit«. A kis gyermek »színeznek« lámpaázás alakításait feülmulta szerepük alapos tudása, rátermetségük, ruháskáik falusi tarka-barkasága és nagy kedvük, hogy szegény, szakadozott, rongyoscipős társaikon segítsenek. Maga a darab sem a szokásos sablon »gyermekszíndarab«, van benne valami a Pál ucai fiukból. Ugyhoggy nem esoda, ha a telt terem, különösen a gyengédlelkű öreg nénikék, többször is megsiratták a kis János szenvedéseit: A kis János mellett feltűnően szerepeltek még Pista, Kató és a többiek is. A siker és a közvélemény úgy kívánják, hogy a darab legalább még egyszer színre kerüljön. Tekintettel a gyermekek ügyes játékára, a szép kassa sikerre és a még fel nem ruházott szegény iskolás gyermekekre a darab tényleg még legalább egyszer színre kerül.

Scribe: »Pohár víz«. A Noviszádon szereplő dunabánsági színház ma, csütörtök este Scribe: Pohár víz című híres színjátékát adja elő. A szereposztás elsőrendű. Az előadás este fél 9 órakor kezdődik.

Műsoros teadélután Noviknezevácon a zsitkovci magyar tűzkárosultak javára. Január hatodikán a noviknezeváci katoikus högyek báró Tallián Lala kezdeményezésére műsoros teadélutánt rendeztek a Kiss-féle vendéglő nagytermében. A noviknezeváci högyek adakozó készsége és fáradozása, amit a község szegényeinek érdekében kifejtettek, közismert, a teadélutánt azonban még je entősebbé tette, hogy jövedelmét a zsitkovci magyar tűzkárosultak javára rendezték. Hogy olyan szép anyagi eredménnyel zárult, ahhoz sokban hozzájárult a rendezőség áldozatkészsége, mert a saját költségükön állítják elő és adják össze a szükséges mennyiségű süteményt és teát. A nagyközönség is teljes megértéssel fogadja nemes fáradozásukat s minden alkalommal szufolással megtöltik a termet. A teadé után keretébe több kedves műsorszámot iktatott a vezetőség, Karácsonyi Ivánné pedig magyar dalokat adott elő óriási sikerrel. A rendezőség a teadélután jövedelmét rövid időn belül illetékes helyre juttatja.

# PESTI POSTA

**I.**  
SZENT-GYÖRGYI ALBERT, a világhírű magyar tudós néhány nappal ezelőtt Svájcba utazott, ahol leánya társaságában tölt el majd néhány hetet. Szent-Györgyi nagy sportember, ugyyszólván minden sportág aktív művelője, nagy örömet szerez majd neki a sváci síparadicsom. Az idén leányával kettesben siet a Nobel-díjas magyar tudós, mert felesége, aki tavaly elkísérte amerikai előadókörútjára, Csikágóban maradt. Szent-Györgyi ezen az őszön egyedül élt Szegeden, mivel leánya még Svájcban tanul. Szent-Györgyiné, aki mindig kiváló segítő-társa volt világhírű férjének tudományos kutatásaiban, folytatja Csikágóban azokat a vizsgálatokat, amiket férje kezdett el, amerikai tartózkodása alatt és amelyek kimenetele elé nagy érdeklődéssel néz a tudományos világ.

**II.**  
KÉT PESTI SZÍNHÁZAT látogatott meg a mult héten a betörők: a Fővárosi Operettszínházat meg a Belvárosi Színházat. Az alkulcsos potyalátogatók »tisztességes« szék-mánnyal távoztak. Színházi körökben jó kabalának tartják a betörő-járást. Azt mondják, hogy oda törnek be, ahol — van.

**III.**  
ÉRDEKES HIR érkezett Newyorkból Pestre. Arról szól a híradás, hogy Darvas Lili, Molnár Ferenc felesége, a híres színművész és báró Hatvány Lili, az ismertrevü írója, aki ugyancsak hosszab ideje él már Amerikában, kalapszalont

nyitnak Newyorkban. A két nagy-hírű hölgyet Róth Margit, a szakmájában Budapesten jól ismert kalapszalontulajdonosnő segíti át a kezdet nehézségein. Darvas Lili és báró Hatvány Lili, mint masamód...  
Mik vannak? ...

**IV.**  
VISSZA KELL TÉRNI egész új-év napjára. Ekkor történt ugyanis, hogy Balatonalmádiban az Erzsébet királyné ut 13. sz. villa előtt megállt egy gépkocsi, kiszállt egy ur, s hatalmas rózsacsokorral vonult be a kopasz fákkal dusan körülvett épületbe. Nem sokkal ezután kiült a villából az előbbi ur egy másik urral, akinek jellegzetes arcát oly gyakran lehetett látni még nemrégiben a különböző lapokban, nagy külpolitikai események alkalmával. A két ur elsétálgatott élénken beszélgetve a gyönyörű téli napsütésben, aztán az autós ur elbucszott nagy szívélyesen, beszállt gépkocsijába és visszaroogott Budanestre. Az autós ur, mint az most kiderült, a budapesti angol követ volt. A balatonalmádi villa lakója pedig Kálnya Kálmán ny. magyar külügyminiszter. Az angol követ így üdvözölte népkor a volt magyar külügyminisztert.

**V.**  
A HUSTALAN NAP bevezetése kitűnően sikerült Budapesten, sőt egész Magyarországon. A pesti és a magyar vendéglősök általában európai hírvilág megfolyóiban, oly ötletességgel offenzíváltak meg a tilalmat megmaradt tartózkodásukkal, akárcsak mondani étel-italukkal, olyan kiváló husnőküli ételek-

kel kedveskedtek vendégeiknek, hogy sok helyen egyenesen szenzáció-s volt a hustalan étlap. Jömagunk is nyugodtan elmondhatjuk, hogy rég nem ebédeltünk oly jól, mint a hustalan nap premierjén. Ép azért, akik Pestre, vagy Magyarországra igyekeznek, ne csináljanak maguknak fölösleges gondokat a heti két hustalan nap miatt. Vannak akik azt mondják: sokkal jobb, mintha minden nap husos nap volna.

**VI.**  
KEDVES HISTÓRIÁRÓL beszélnek mostanában Budapesten. A történet főhőse egy budapesti ur, aki, mivel látta, hogy nem nagyon tud boldogulni idehaza, kivándorolt Argentínába, ahol tornatanárnak csapott fel és rövid idő alatt oly sikerrel működött, hogy csakhamar előkelő állami alkalmazást kapott. Ebben a minőségben gyakorlatoztatta és testnevelte az argentin ifjuságot. Egy ilyen évad befejezéseként nagy tornászünnepély színhelye volt az egyik buenosairesi stadion. Megkezdődött a nagy felvonulás és a magyar tornatanár ott állt az előkelőségek között a diszhelyen. Ott volt az argentinai kormány több tagja is. Zeneszórá meneteltek az argentin fiatalok de egyszer csak valami hibát csinált az egyik csapat. Nem volt nagy dolog, lehet, hogy talán csak a tornatanár vette észre, de mindenesetre előntötte a méreg és amolyan izezi zamatot magyar káromkodással könnütett maán Nyugodtan tette. Ugyan ki érti ezt a mulvet itt a buenosairesi stadionban az előkelőségek között? Fauszer csak measzólal mögötte valaki — magyarul.

— Mondja csak szenyor Sinos (ez volt a tanár neve) miért oly mér-ges? ...

Szenyor Sinos elképedve fordult hátra, de döbbenete akkor vált csak igazivá, mikor látta, hogy a magyarul beszélő argentin ur, maga az argentin hadügyminiszter.

Tréfás kimagyarázkodás következett, amelynek során kiderült, hogy a hadügyér évekig Magyarországon volt katonai atassé, ott tanult meg magyarul és a jóízű káromkodás annyira felébresztette benne az emlékeket, hogy nem tudott ellentállni a kísértésnek és ezért szólalt meg magyarul.

## 5 Kérdés:

1. Ki volt Cagliostro?
2. Mi az egyenes?
3. Mikor indult meg az első magyar újság?
4. Mit neveznek japán gyöngynek?
5. Hogyan hívják az olasz uralkodóházat?

## Válasz

regnapi kérdéseinkre

- Kérdés: Ki volt Janus Pannoni-us?  
Felelet: Csezmeicei János pécsi püspök.
- Kérdés: Hány pontot állított föl Wilson a béke alapjául?  
Felelet: Tizennygyet.
- Kérdés: Hogyan hívták a cárfiát?  
Felelet: Cärevecs.
- Kérdés: Hány százaléka tenger a földnek?  
Felelet: Kb. 70 százalék.
- Kérdés: Mik az elektronok?  
Felelet: Az elektromosság atomjai.

— Miféle levél ez?  
— Sarolta hercegnő levele a fejedelemnek.  
— Hogy került ez ön kezébe?  
— Megkérték, hogy juttassam el a fejedelemhez.  
— Kicsoda?  
— A hercegnő, aki jelenleg Bécsben lakik. Menegatti.  
— S mit akar vele?  
— Kérem, kézbesítse a fejedelemnek!  
— A kapitány fürkészve nézett az olasz ur arcába, aztán fejcsóválva, mondotta:  
— Ön nagyon sokat tud, Bergamo ur!  
— Nem estem a fejem lágyára, — felelte az egykedvűen.  
— Ön tehát bizalmas összeköttetésben áll Rákócziakkal?  
— A legbizalmasabban. Már tegnap átadtam volna a fejedelemnek a levelet magam, ha már itt lett volna.  
— Lehmann még nagyobbba nézett.  
— Tegnap? Ön tehát tegnap beszélt a fejedelemmel?  
— Tegnap, vagy tegnapelőtt. Sagel atya olyan jó volt, hogy időkölcsönözte erre az alkalomra a külsőjét.  
— Lehmann tetőtöltötte a pcha át s egy háttásra kiitta.  
— A dolog kezd nagyon érdekes lenni, — mondott a aztán, mélyen belenézve Bergamo ur arcába.  
— Az nyugodtan állta a fürkésző tekintetet, maga is ivott egy korty bort, aztán így szólt:



**(1373)**  
— Nincs okunk rá, kapitány ur, hogy egymás előtt ti'kolódzunk. Én azért vagyok itt, hogy Rákóczi Ferencet kimentsem gonosz ellenségeinek a karmai közül!  
— Lehmann felugrott a helyéről s párszor végigjárta a helységet, az ebédasztaltól egészen a hálszobául szolgáló szögletet elfedő spanyofalig.  
— Aztán egyszerre csak megállt Bergamo ur előtt:  
— Nos tehát, kedves barátom, ha már ennyit mondott, tárjon föl mindent őszintén előttem. Szavamat adom, hogy nem élek vissza biza'mával.  
— Nincs szükségem a paródiára, kapitány ur, — felelte komolyan Bergamo. — Elég nekem az ön becsülete.  
— Beszéljen tehát, a dolog rendkívül érdekel.  
— Azt tudja ön, — kezdte Bergamo ur —, hogy Rákóczit halálra ítélték.  
— Lehmann arcán megdőbbenés tükröződött.  
— Beszélk, de ez lehet kőszá híresztés is.  
— N m, az én értesülésem hitteles. A titkos tanács így határozott s most már csak az van hát-

— Ön tehát arra gondol...  
— Fejezze be, fejezze be! Meg kell szöktetnünk Rákóczit, ez az a kötelesség, amelyet az Isten reánk rött s amelynek teljesítését a porosz király öfelsege el is várja öntől, kapitány ur!  
— Lehmann megint nagyot ivott s letörülte homlokáról a verítéket.  
— De egy ilyen tett következményei... Bergamo ur!  
— Miféle következmények?  
— Ha kiszül, hogy résztvettem a szöktetésben, halálra ítélnék és leátik a fejemet!  
— Ha kiszül! Ha olyan együgyűen rendezzük a dolgot, hogy kiszolgáltadjuk magunkat! Csak-hogy ezer módja van annak, hogy minden gyanut elhárítsunk önről!  
— Mégis engem fognak felelőssé tenni, mint várparancsnokot. Kertz' ezredes csak névleg főparancsnok itt s így enyém minden felelősség.  
— De hol van az megírva, hogy önnek valósággal viselnie kell a felelősséget?  
— Azonnal vizsgálat alá helyeznek, ha a szökést felfedezik.  
— Mondja így, hogy megindítják a vizsgálatot.  
— S letartóztatnak!  
— Le ám, ha tudják.  
— S miért ne tudnának?  
— Mert ön is menekülni fog Rákóczival egyidejűleg!  
— Menekülni fogok?  
— Természetesen. Poroszországba siet, a király lába elé veti magát s őszintén megvall neki mindent. Kizárt dolog, hogy Fri-

**CZAJÁT BIROI TÉVEDÉS MEGFOSZTOTTA A GYŐZELEMTŐL**

A nemzetközi birkozóversenyre, melyet kedden este folytattak a noviszádi Szlobodában, mintegy 300 néző volt kíváncsi. A versenyszámok érdekes sportot nyújtottak.

Az est kiemelkedő száma Czaja Gusztáv (magyar) és Lebruschko Konrád (német) második találkozója volt. A két birkozó első mérkőzése döntetlenül végződött. A keddi találkozó izgalmas jelenetek sorozatát hozta, de a három menetben egyik sem tudta ellenfelét két vállra fektetni, úgy-hogy negyedik menetre került sor, hogy megállapíthassák a győztest. Ez a negyedik menet durvaságokban bővelkedett, ökövívok dícséretére való kiütesek is voltak, úgy hogy a bíró kénytelen volt mindkét versenyzőt figyelmeztetni és sportszerű birkozásra felszólítani. Ennek a menetnek a 9. ik percében nagyszerű fogás után Czaja kétvállra fekteti ellenfelét, de ezt a bíró nem veszi tudomásul, a következő pillanatban Lebruschko felülkerekedik és

a bíró a nézők legnagyobb meglepetésére lefújja a mérkőzést és Lebruschkot hirdeti ki győztesnek. A közönség kiabálással és fütttyel ad kifejezést elégedetlenségének. Czaja is óvást emel a bíró ítélkezése ellen, úgyhogy valószínűleg harmadik, még érdekesebb mérkőzésre kerül sor.

A verseny többi eredményei: Dousa az első menet 5. percében győz. Holub ellen. Mrna a második menet 6. percében legyőzte Zsupánt. Ali Ben Abdul döntetlenül mérkőzött Janes Péterrel. A szabadstílusú versenyt Vavra nyerte Robecsenko ellen.

**A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.**

gyes ne helyeselje azt, amit ön cselekedett s meg ne oltalmazza a bécsiék düne és bosszúja ellen.

— De az állásom, katonai pályám!

— Nagyon helyes, hogy erre is gondol, kapitány ur. Ön még fiatal ember s máris kapitány, csupán egy fokozat választja el az ezredestől, tehát attól, hogy ne egy század, hanem egy egész ezred lovasság parancsnoka legyen a császári hadseregben. De vajjon a porosz királyi hadsereg mögöttes áll-e a császári armádiának?

— Semmiben sem! — kiáltotta Lehmann tüzes nemzeti büszkeséggel.

— Nos tehát, a háború küszöbön van, a jó kardra és karra szükségük van a hadvezéreknek. Megelégszik ön, ha a fejedelem biztosítja önnek az ezredesti rangját?

— A fejedelem?

— Igen, Rákóczi fejedelem. Ön nagyon jól tudja, hogy szives és még barátságban van nemcsak a porosz, hanem a lengyel és az angol királlyal is. Ha ő visszanyeri szabadságát s valamelyik szövetséges uralkodó udvarában találhat menedéket: ajánlata elegendő lesz ahhoz, hogy ön megérdemelt jutalmát elnyerje, új, még fényesebb alkalmazásban. Esetleg maga a fejedelem teheti meg önt udvarmesterévé vagy szárnysegédévé busás fizetéssel.

Lehmann elgondolkodott, aztán mintegy magával beszélgetve, így mormogott:



**„Miklós úgy ment a jégen, mint a vihar“**

**A beográdi lapok dicsérik a BKE-1**

A Budapesti Korcsolyázó Egyesület kettős beográdi jégkoronggyőzelme nagy visszhangot keltett a jugoszláv lapokban. Valamennyi lap az elragadtatás hangján ír a kitünő magyar csapat játékaról, amely alkalmas volt arra, hogy a beográdi közönséggel megszerettesse ezt a szép sportot. (Beogradban t. i. ez volt az első jégkorongmérkőzés).

A »Politika« a görögkeleti kárácsonty óta tegnap jelent meg először s ebben a szerdai számában féldoldalas beszámolót közöl a BKE beográdi vendégszerepléséről. A cikk egyik része így szól:

— A magyarok nagy technikai tudásukkal két szép és megérdemelt győzelmet arattak. Játékukat számos, rendkívül sikerült kombináció fűszerezte. Nagy élvezettel

szemléltük a kitünő magyar csapatot, Európa egyik legjobb együttesét, amely a mérkőzések propaganda-jellege miatt arra törekedett, hogy a nézőknek bemutassa ennek a sportnak valamennyi szépségét... A magyar csapatból leginkább Miklós középcsatár tűnt ki, akinek kitérései elragadtatták a közönséget. Amikor Miklósnál volt a gumilabda, a nézőknek elállt a lélegzete az izgalomtól; úgy ment a jégen, mint a vihar s csodálatos gyorsasággal száguldott a játékter egyik végéről a másikra.

Hasonló hangnemben ír a »Vreme« s a többi jugoszláv lap is, az »Illiria« mentésére pedig felemlítik azt a körülményt, hogy Jugoszláviában nincs műjégpálya s így az edzési lehetőségek tisztán az időjárás szépségeitől függenek.

**Rövid sport hírek**

**Apatini sporthírek.** Az apatini Horgászok Sport Klubja közgyűlésén elnökké Ivánovics Gyukát, alelnökké Piry Ferencet, titkárrá Berlekovic Sándort és pénztárossá Szabó Ferencet

választották. Az egyesület elhatározta, hogy az összes környékbeli horgász-egyesületekkel felveszi az érintkezést. Azonkívül vidékről is fogad el tagokat. — Az Apatini Sport Klub közgyűlése e hó 25-én este 8 órakor lesz Wilpert János vendéglojában lévő klub-

helyiségben. Itt említjük meg, hogy az egyesület kitünő fedezete, Weisz József a borovói Bata SK-ba lépett és ezzel érzékeny veszteséget okozott az amugyis fiatalokból álló apatini csapatnak. — Az Apatini SK a tavaszi idényre való készülődést már január 14-én kezdi meg úgy szabad, mint tornatermi munkával. — A vasárnap Szomborban szereplő Ferencváros ellen a ZsAK csapata kölcsönkérte az Apatini SK kitünő játékosát, Borsos Károlyt.

A novivrbászi Dulcis—Ferencváros mérkőzésre a cukorgyári csapat így áll fel: Krsztics — Ménési, Polyvás I — Finta, Longaver, Polyvás II — Lakics, Paál, Demus, Rapp, Janekovics.

Az országos jégkorongbajnokság harmadik fordulójában a Palicsi SK—Varazsdini SK mérkőzés győztese a zagrebi Marathonnal kerül össze.

Milanóban az olasz—magyar teniszverseny 4:2 arányú olasz győzelemmel végződött. Az utolsó versenynapon Bossi győzött dr. Ferenczy ellen és Cucelli győzött Gábory ellen. A magyar csapat Milanóból Torinóba utazott, ahol Davis-Cup rendszerű olasz-magyar válogatott mérkőzést rendeznek. A magyar színeket Szigeti és Asbóth képviseli.

**AZ OSZIJEKI ALSZÖVETSÉG BAJNOKSÁGA**

1. Gvozsgyár	7 6 1 0	33:3	13
2. Elektra	7 4 3 0	17:11	11
3. Rapid	7 5 0 2	21:7	10
4. Gragyanszki	6 3 1 2	13:10	7
5. Viktoria	8 3 1 4	10:17	7
6. Hajduk	6 3 0 3	13:15	6
7. Olimpia	6 1 1 4	8:12	3
8. Graficsár	5 1 1 3	8:19	3
9. Makkabi	8 0 0 8	6:35	0

— Mindez nagyon kecségtető, de a dolog mégis csak kockázatos.

— Természetesen, — adta meg a választ e hangosan kiejtett gondolatra Bergamo, — azért vagyunk férfiak, hogy a kockázatot is viseljük.

— De ha beletörök a bicskánk, öreg szüleim is tönkre mennek. Nem lesz, aki segítse őket.

— Oh, efelől nyugodt lehet, kapitány ur! — szólt Bergamo. — Rákóczi fejedelem durgazdag ember s ha most le is foglalták örösi vagyonát, van még elég forrása, amiből merítsen. Nos, az ön szülei számára le fog kötni, mondjuk, tizezer tallért, mindenestre; elég lesz ez, százados ur?

Lehmann ez az utóbbi ajánlat főkéletesen lefegyverezte s észántan kiáltotta:

— Rendben van, Bergamo ur! Elvileg belemegyek a dologba, de végső elhatározásom a részletektől függ!

Teletöltötte a poharakat s csillogó szemmel koccintott Bergamóval.

Szinte örülni látszott annak, hogy elkészült azzal az elhatározással, amely lelke mélyén eddig csak nyugtalanító vágy és kísértés volt.

— Legjobbna tartanám — mondotta palástolatlan örömmel Bergamo, — ha a részletekre nézve magával a fejedelemmel tanácskoznék, kapitány ur.

— Még ma este beszélni fogok vele! — jelentette ki felhevűlten a kapitány.

— Hárman vagyunk itt, kívül a várkastélyon, akikre önök számíthatnak — mondotta Bergamo.

— Idebent megbízhatnak Berzev'czyben, az apródban, a fejedelem német komornyikja azonban gyanus.

— Nemcsak gyanus, de mint hivatalosan is tudom, a semmirekellő a titkos rendőrség szolgálatában áll!

— Óvakodni kell tehát tőle, kapitány ur. De erről jut eszembe, hogy tegnap este óta itt van a titkos kémiszervezet főnöke maga, névszerint Mallóry báró.

— Itt, Bécsujhelyen?

— Itt kapitány ur.

— Miféle ember az?

— Mindenre elszánt, elvetemült fráter. Kol'onic bíboros bérence és híza'masa. Kalandor, a legrosszabb fajtaból.

— Honnét ismeri ily a'aposan?

— Ah, egypárszor már meggyűlt a bajom vele s azó'a nem tévesztettem a szemem elől. De hallgassa meg azokat az eseteket, amiket hitelesen tudok ró'a, s aztán ítéljen ön maga, kapitány ur.

Bergamo itt elbeszélte a századosnak Apagyí Gábor pozsonyi párbaját, amelyben Mallóry orgyilkosokkal dolgozott, továbbá a császári vadaskertben történeteket, amelyek folytán Apagyí Gábor Bécsben az akasztófa alá jutott. (Mindezt részletesen elbeszélte regényciklusunk előző részeiben. A szerző megjegyze.)

— Közönséges hitvány gazember! — kiáltotta az elbeszélés befejezése után a kapitány.

E pillanatban kopogtak az ajtón, egy őrmester lépett be s jelentette:

— Kapitány ur, Mallóry báró óhajt beszélni a várparancsnokkal.

Lehmann és Bergamo egymásra néztek.

— Hol van az az ur? — kérdezte Lehmann az őrmestertől.

— A földszinti hivatalos helyiségben várakozik.

Lehmann egy pillanatig gondolkodott, aztán megparancsolta az őrmesternek:

— Vezesse hozzám, de arról ne szóljon semmit, hogy vendégem van.

Mikor az őrmester becsukta az ajtót, a kapitány nevetve fordult Bergamóhoz:

— Nem sokáig váratott magára az atyafi. De majd érdeme szerinti fogadtatásban részesül. Vonn'jon ön a spanyolfal mögé, ott tanuja lehet a jelenetnek, amely eléggé érdekesnek ígérkezik.

Bergamo nem vesztegette az időt, gyorsan visszavonult a spanyolfal mögé s ott kényelmesen letelepedett az ágy mellett levő karosszékre.

Nemsokára beállított Mallóry báró.

— Nos, mivel szolgálhatok uram, — kérdezte tőle Lehmann a kölcsönös üdvözlés után, amely az ő részéről meglehetősen fagyos volt.

(Folytatjuk)

**KÖZGAZDASÁG**

□ Jugoszlávia állatkivitele az első negyedben. Beogradból jelenik: A jugoszláv és német illetékes tényezők között megápodás jött létre az idei év első negyedében Németországba szállítandó állatkivitel kontingense tekintetében. A Jug. Kurir értesülése szerint az év első három hónapjában összesen huszmillió márka értékű állatot szállít Jugoszlávia Németországnak.

□ Közgazdasági konferencia az új adótervvel kapcsolatban. A Jug. Kurir lyublyanai értesülése szerint január 17-re Lyublyanába értekezletre hívták össze Jugoszlávia összes közgazdasági szervezeteinek kiküldöttait. Az értekezleten az új adótervről foglalkoztak.

□ A bácskai Járás Mészegyesület évi közgyűlése. Vasárnap délután tartotta a rendezés évi közgyűlést a bácskai Járás Mészegyesület a Tölgyesi féle vendéglőben. A közgyűlést Tóth Isaszegi János elnök nyitotta meg, majd Bénéis István titkár felolvasta a múltévi közgyűlésről felvett jegyzőkönyvet, amely körül heves vita fejlődött ki. A múlt évi közgyűlés ugyanis 1000 dinárt szavazott meg az építendő topolai Katólikus Otthon javára. Szakáll Mihály bajsai kiküldött kifogásolta ezt. Hosszu vita után az építéshez való hozzájárulást a közgyűlés mégis jóváhagyta. Bénéis István titkár jelentésében beszámolt az egyesület múltévi működéséről, amely eredményes volt. Az egyesület — amely 1935-ben alakult — taglétszáma állandóan emelkedik. A múlt év szeptemberében nagyszerű méhészeti kállitást és értekezletet rendezett az egyesület. A méhek etetésére összesen 14 métermáza adómentes cukrot osztott szét tagjai között az egyesület. A múlt évi összbevétel 15.763 dinár, a kiadás 15.511 dinár. A jelen évek meghallgatása után Zsáki Elek elnök előterjesztésére a közgyűlés a régi vezetőségnek egyhangulag megadta a felelősséget. Ekkor Vismisinszki János elnök vette át a közgyűlés vezetését és áttért az új vezetőség megválasztására. A megválasztott jelölőbizottság tagjai voltak: Firányi Péter, Zsáki Elek, Szakáll Mihály, Üveges Péter és Berényi György. A jelölőbizottság jelölése alapján egyhangulag az alábbi új vezetőséget választották meg: elnök Tóth Isaszegi János, alelnök Firányi Péter, titkár Bénéis István, pénztáros Zsáki Elek, könyvtáros Raffai Péter, ellenőrök Kovács József és Tölgyesi Félix. A választmány tagjai: a csantavíri, bajsai és malgyosi méhészek egy kiküldöttje, továbbá Vismisinszki János, Csernai Mihály, Benda Pál, Soltis István, Szokolai Lajos és Csernus Ferenc.

□ A bácskai Gazdakör elhatározta kllépését a Bácskai Gazdasági Egyesületből. A bácskai Gazdakör vasárnap délelőtt a Tölgyesi féle vendéglőben választmányi ülést és tagértekezletet tartott Mikuska Mihály gazdaköri elnök elnöklétével. Egyhangulag elhatározták, hogy kilépnek a Bácskai Gazdasági Egyesületből, mert noha tagdíjaik 60 százalékát (ami évi 4—5000 dinárnak felel meg) beszo gáltatják a szombori anyaegyesületnek, onnan semmiféle anyagi és erkölcsi támogatást nem kapnak, továbbá, mert a Bácskai



**BEOGRADI ÉRTÉKTŐZSDE**

Devizák: (kínálat — kereslet dinárokbán) + 23.5% prim.

Január 10.

London (egy font) 178.10—174.90, Páris (100 frank) 101.15—98.85, Newyork (100 dollár) 4481.37—4424.37, Genf (100 svájci frank) 1005—995, Milánó (100 lira) 226.55—223.45, Amszterdam (100 holl. frt.) 2394.50—2356.50, Berlin (100 márka) 1795.08—1777.32, Brüsszel (100 be'ga fr.) 755—743, Szaloniki (100 drachma) magánkl ring 32.51—31.31, Newyork magánkliring 5500—5480, Berlin magánkliring 1490—1470.

Allampapírok: 7%-os beruházási köcsön — 99, 7%-os Hip. bank köcsön — 99, 7%-os külföldi köcsön — 86.50, 2 1/2%-os Ratna Seta 426—425, kötés 425, 6%-os b'gluk 76—75.50, 6%-os dalmát egrár 70.50—70. Részvények: Narodna Banka 7600—7500, Agrarna Banka — 194.50, kötés 198.

**NOVISZADI TERMÉNYTŐZSDE**

Buza, bácskai, Noviszád és Szombor környéki és középbácskai 193—195, felsőbácskai 194—196, baranyai 193—195, tiszai uszály 197—199, bégai csatorna 195—197, tiszai csatornai uszály 195—197, felsőbánati 192—194, felsőbánati 186—188, szerémi és szlavóniai 193—195. Rizs, bácskai 72 kilós 2%-os 152.50—155. Arpa 64/65 kilós bácskai és szerémi 162.50—165, bácskai és szerémi tavaszi 68/69 kilós 187.50—192.50, baranyai tavaszi 69/70 kilós 192.50—197.50. Zab 150—152. Tengeri tavalyi, bácskai 135—137, bácskai új garantált minőség 114—115, bánati tavalyi 132—134, ind'ai paritásban tavalyi 135—137, ind'ai paritásban új garantált minőség 130—131. Buzaliszti bácskai és bánati állomásról nullás g és g 230—230, kettős 270—230, ötös 250—230, hatos 230—210, hetes 200—210, nyolcas 130—135. Szerémi és szlavóniai állomásról nullás g és g 285—295, kettős 265—275, ötös 245—255, hatos 225—235, hetes 195—205, nyolcas 130—135. Buzakörpa jutásakokban bácskai és szerémi 116—118, bánati 114—116. — Fehérbab bácskai 2%-os, zsák nékül 395—400. Szlavóniai Ella burgonya 90—91. Sertésszür 25 kilós kánákban brutto nettóért 1590—1600. Irányzat állandó. — Forgalom csekély.

**KÜLFÖLDI TŐZSDEZÁRLATOK**

Zárlat: Beograd 10, Páris 9.985, London 17.625, Newyork 445.93, Brüsszel 74.90, Milánó 22.50, Amszterdam 237.55, Berlin 178.62, Szófia 5.30, Bukarest 3.30.

Gazdasági Egyesületben állandóan du'ó egyenetlenkedésben és személyi harcokban nem kívánnak állástfoglalni. Január 28-án délelőtt 10 órára összehívták az évi rendes közgyűlést, amelyen ki mondják a szombori anyaegyesülettől való elszakadást és a Gazdakör feloszlását, de ugyanakkor azonnal meg is alakítják az önálló, új és a Bácskai Gazdasági Egyesülettől független Gazdakört. Az új alapszabályokat Bénéis István gazdaköri titkár már össze is állította. Ugyancsak feloszlak a három évvel ezelőtt alakult lo. sertés- és méhészsövetkezet is, amelyek a Gazdakör keretében, mint alosztályok működtek.

**KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA**

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számtan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

48 közemény

**Negyedik rész Számtan**

Az arab és a római számok.

A számjegyek jelek, amelyekkel a számokat írják.

Manapság világszerte a számok írására az arab számok használatosak, (azért hívják arab számoknak, mert az araboktól vettük át). De egyes esetekben a római számokat is használják, pl. dátumokban, a hónap megjelölésére, az uralkodók nevei mellett, előszóban az oldalak megjelölésére, az írólapokon, a könyvekben a fejezetek megjelölésére stb.

A római számok a következők:

I, V, X, L, C, D, M.  
1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000.

A római számok írásánál a következőkre kell ügyelni:

Ha több egyforma szám áll egymás mellett, akkor azokat össze kell adni. Pl. II = 2 vagy CCC = 300.

Ha a kisebb szám a nagyobb szám után áll, a kisebbet a nagyobbhoz hozzá kell adni. Pl. VII=7, XXII=22, LV=55.

Ha a kisebb szám a nagyobb szám előtt áll, akkor a kisebbet a nagyobból ki kell vonni. Pl. IV=4, IX=9, XIX=19, XC=90.

Római számsorok:

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
XX.	XXX.	XL.	L.	LX.	LXX.	LXXX.	XC.	C.	
20.	30.	40.	50.	60.	70.	80.	90.	100.	
CC.	CCC.	CD.	D.	DC.	DCC.	DCCC.	CM.	M.	
200.	300.	400.	500.	600.	700.	800.	900.	1000.	

MCXXXIX.  
1939.

**MÉRTÉKEK. (Mere).**

Hosszmértékek: méter (=m) (mere za dužinu)

A hosszúság mérésének elfogadott alapegysége a méter. Rendszerezését a nagy francia forradalom nemzetgyűlése határozta el oly módon, hogy egységül a Föld délkörének 40 milliomed részét veszik. Ehhez alapos fokméréseket végeztek s az ennek alapján számított méterhosszt egy Párisban őrzött iridium-platinarud rögzíti meg.

A hosszúságot, magasságot, mélységet és szélességet a méterrel mérik.

Méter (m) — alapmérték.

1 méterben 10 deciméter (dm) van = a méter tized részével (0.1 m. vagy 1/10 m)

1 dm. 10 centiméter (cm) van = a méter század részével (0.01 m. vagy 1/100 m)

1 cm. 10 milliméter (mm) van = a méter ezred részével (0.001 m. vagy 1/1000 m)

A deci, centi és milli latin eredetű szavak, melyek tized-, század-, ezredrészt jelentenek.

Ezek a méternél kisebb mértékek.

1 miriaméter (Mm) = 10.000 m.

1 kilométer (km) = 1000 m.

1 hektométer (hm) = 100 m.

1 dekaméter (dkm) = 10 m.

A deka, hekto, kilo, myria görög eredetű szavak, melyek 10, 100, 1000, 10.000-et jelentenek.

Ezek a méternél nagyobb mértékek.

Régebbi mérték az öl (hvat) = 1.8965 m. Egy angol yard = 0.914 m. 1 mail, mérföld (milja) (=1609 m); 1 angol tengeri mérföld (mail) = 1852 m.

Sulymértékek: gramm (=g) (mere za težinu).

A súly egysége a kilogramm. A gramm egy köbc centiméter (dm<sup>3</sup>) +4° Celsius hőmérsékletű tiszta víznek a sulya, légmentes körben.

A testek sulyát grammokkal mérik.

Gramm (g) — alapmérték.

1 grammban 10 decigramm (dg) van = a gram tized részével.

1 decigrammban 10 centigramm (cg) van = a gram század részével.

1 centigrammban 10 milligramm (mg) van = a gram ezred részével.

Ezek a grammnál kisebb mértékek.

1 kilogramm (kg) = 100 g

1 hektogramm (hg) = 100 g

1 dekagramm (dkg) = 10 g

Ezek a grammnál nagyobb mértékek.

(Folytatjuk)

**Németh Antal:**

**„Az ember tragédiája még az idén színre kerül Jugoszláviában”**

Budapestről jelentik: Németh Antal, a Nemzeti Színház igazgatója, most érkezett haza Lyublyanából, ahol részt vett a szlovén színjátszás 150. évfordulójának alkalmából rendezett ünnepségen.

Utazása azonban kapcsolatban volt az ember tragédiája jugoszláv bemutatójának előkészületeivel is.

Németh Antal az ember tragédiájának szlovén fordításáról és bemutatató tervének megszületéséről a következőket mondotta:

— Két lelkes szlovén tanár, Niko Kuret professzor, a szlovén nemzeti színjátszó mozgalom egyik legaktívabb propagálója és Vilko Novak tanár, aki magyarul is beszél, elhatározta, hogy

szlovén nyelven is megszólaltatja a baráti magyar nép legnagyobb drámai költeményét. „Az ember tragédiájá-t.

— Körülbelül fél esztendővel ezelőtt levelet kaptam az akkor még számomra ismeretlen Kuret professzortól és bizonyos tanácsokat, felvilágosításokat kért tőle, mint magyar színházi embertől. Madách remekművére nézve. Érdekes: Kuret nem is tudta, hogy a Nemzeti Színházat igazgatom. Ő az olasz királyi akadémia főtitkárától kapta meg az akadémia főtitkárától.

1932-ben Rómában megtartott színházi világtalálkozásra meghívták és a kongresszuson elhangzott és kötetben megjelent előadásomat leközölték, nevemmel találkozott. Kuret professzorral hosszas levelezés fejlődött ki. Igyekeztem minden lehető segítséget megadni ahhoz, hogy Madách remekművének új fordítása, első megszólaltatása szlovén nyelven, méltó legyen a műhöz.

— Elkészült már a fordítás?

— Igen, a fordítás kéziratban teljes egészében megvan. Egy részletét most közlöm a „Dem i Svet” (Haza és világ) című irodalmi folyóirat karácsonyi száma. Ugyanez a lap hétfőadása tanulmányban ismerteti Vilko Novak tollából Madách életéről, a nagy művet és annak eddigi külföldi színházi pályafutását.

**A fordítás rövidesen sajtó alá kerül.**

mégpedig tanácsomra a Milánóban megjelent Antonio Vidmar-féle olasz fordítás tipografizálásához hasonló módon, ami annyit jelent, hogy bár a teljes mű jelenik meg, a színpadon kihagyható részeket apróbb betűkkel szedették, míg az elmondásra szánt részeket, versorokat nagyobb, vastagabb betűkkel. Ezenkívül az eredeti madách-i instrukciók mellett pontos és részletes rendezői utasításokat is foglaltatnak. Ezek szerint már gondolkodik a mű bemutatására.

— Mikorra tervezik?

— Utazásom éppen ezzel a kérdéssel függött össze.

**A lyublyanai drámai színház tervezi a mű bemutatását.**

A színikai megoldásra nézve kértem tanácsokat Karácsony és újév között három napot töltöttem Lyublyanában, ahol résztvettem a szlovén színjátszás nagy ünnepén. Ugyanis véletlenül ezekre a napokra esett 150. évfordulója annak, hogy az első szlovén nyelvű színelőadás 1789. december 28-án lezajlott Lyublyanában. Százötven esztendővel ezelőtt írott bájos, ma is friss, Beaumarchais „Fargo”-jának hatását mutató kétfelvonásos vígjáték került színre 1939. december 28-án.

— Az ünnepi előadáson megjelent a szlovén bán és a szlovén kulturális élet minden vezető tényezője. Így alkalom volt megismerni a színházat, a színészeket és a lehetőségeket. Ezeknek a figyelembevételével meglehetősen

olyasféle megoldást tanácsoltam, amelyen a budapesti kamaraszínházi „Tragédia” előadása volt. A lyublyanai drámai színházban — ha el tudnak készülni huszötig, akkor még ebben a szezonban, ha nem, úgy a jövő szízevad elején, de feltétlenül

**még ebben a naptári évben bemutatásra kerül „Az ember tragédiája”.**

— Megható az a lelkesedés és szeretet, amellyel az ügyet a szlovén színházi körök fekarolták. Mindent el fogok követni, hogy ez a megértő buzgalom, amelyet a magyar irodalom és színházkultúra iránt Lyublyanában tapasztaltam, nálunk is viszonzást nyerjen.

**URANIA MOZI, NOVISZÁD**

MA PREMIER:

**Mária Ilona**

Paula Wesseli Willi Birgel  
Paul Hörbiger

Utazóiskolát, redikült, irattáskát legolcsóbban  
**Klopka** bőrdíszű  
Noviszád, Pasiceva 12

**Órák, ókszer, rádió, szemüveget, kerékpár, varrógépet, csillárt, zseblámpát, batériát legolcsóbban ajánl!**

359

**KOLIAR - BAJNOK**

**KENEDICH KAROLY**

angol útirszabó

**SUBOTICA**  
Strossmayerova 11.

Cserélje ki régi motor- és világítóbiztosítékait a mi felülmúlhatatlan **EMASOR BIZTOSITEKAINKKA**

Nincs többé rövidzárlat, nincs rövidzárlat okozta tűz, gazdaságosság az áramfogyasztásban. Biztonság a motorknál és megőrzi a motort a kégéstől. Rádiókészülékeknek nincs többé zavar, szelektivitás és más nagy, célszerű és gazdasági előnyök. Kérje ezen biztosítékokat minden szakszövetben vagy elárusítóhelyeinken. Kívánatra prospektust küldünk és minden felvilágosítással szolgálunk. Szabadalom száma 13.319. Egyedülálló monopólium. Előállítja és forgalomba hozza Industrija Tehničk h prozvodna „EMASOR”, ZAGREB, Palmotičeva 29/a. I. em.

**„Orthopäd” cipőket**

minden fájós lábra, a legújabb módszerek szerint garanciával készít

**Gáfi István, Szubotica Zrinjski tér 2**

**SI TALPAK — SI BOTOK**

**IRSAY**

sport és fegyver szaküzletében,  
Kr. Petra II. 32. Telefon 28-14

Ultraviolette besugárzásokat és

**lábmasszázs**

vegyen Ön igénybe a

**„Salon Ella”**

pedikűr osztályon, hogy

friss és rugalmas legyen!

**Noviszád, Kr. Petra II. 82.**

**APRÓHIRDETÉSEK**

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár. A legkisebb apróhirdetés ára 12.— dinár. Hirdetéseket a másnapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig veszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

**AMERIKÁBÓL**

is tömegesen rendelik a „Növényharmat”-ot, a közismert ezerjónő háziszert. Már odáig elterjedt varázslatos hatásának híre. Vigyázat! Ne fogadjon el utánzatokat. A „Növényharmat” csak a zöld üvegekben való! Ára mindenütt 12.— dinár.

**ALLAST KERES**

**KÖNYVELŐ** szerb, magyar, német nyelvismerettel ajánlkozik. Mérleg készítését, könyvek fölfektetését, órákönyvelést vállalja. Ajánlatok küldendők „Universal” jellege alatt a kiadóba. 8475

**RŐFÜSKERESKEDŐ** segéd és kártyakartrendező, szerb, magyar és német nyelvtudással állást keres. Mészáros Félián, Mol. 215

**CIPÉSZSEGÉD** azonnalra állást keres. Zagva László, Noviszád, Aleksza Santicsa 4. 239

**A MAI VISZONYOK** között én vagyok Önnek megfelelő alkalmazottja. Kitűnő szervező, jó eladó, utazó, üzemező, márlegképes könyvelő, levelező, ügykereskedelmi mint ipari üzemen használható, szerb, német és magyar nyelven beszélő, szerény igényű! Hívjon meg, hogy bemutatkozhassam és részletes ajánlatot tehessek. Meghívásokat „Munkaszeretet és hűség” jellegre kérek a lap noviszádi kiadóhivatalába. 284

**ELADÓ**

**HÁZ ELADÓ.** Vojvode Vuka 7 (Deltinara). Érdeklődni: Ivanjilov, Noviszád, Zsejeznicka 38. 250

**ALIGHASZNALT**, modern, komplett borbélyüzletberendezés nagyon olcsón e adó. Cím a kiadóban. 283

**INGATLANVÁSÁRLÓ!** Ha Noviszádon teket, házat, földet óhajt venni, forduljon bizalommal „Ingatlanforgalmi Irodához”, Noviszád, Zseljeznicka 1. Telefon 21—51. 298

**KERESLET**

**SZUBOTICÁN, PETROVGRÁDON és SZOMBORBAN** iparosok és kereskedők látogatására ügynököket keresünk. Könnyű és kellemes munka Jutalékot azonnal fizetünk. Ajánlatokat „Lumier” jellegre a Reggeli Újság noviszádi kiadóhivatalába kérünk. 255

**VESZÉK** postabélyegeket, egész gyűjteményeket: német, osztrák, lengyel, csehszlovák valamint az összes államok légiposta bélyegeit. Mrna Fr. Noviszád, Hotel Szloboda. Csak január 13-ig. 278

**FÉNYKÉPÉSZ** segédet vagy segédnőt keresek azonnali beépésre. Foto Knecht, Temerin. 280

**KIFUTÓT** azonnalra keresek. Wetzi fényképész, Noviszád, Kralja Alekszandra 3. 286

**HÁZISZOLGÁT**, portást keres azonnali belépésre: Hotel Polyák, Bácska Topola. 297

**GÉPÉSZKOVÁCS**, aki a szivógáz-motor kezelésben járatos, azonnali belépésre kerestetik. Értekezni Szentán Kiss László biztosítási irodájában, vagy a tulajdonosnál, Szentán, Hiresor. 288

**MUNKÁSNÖT** felvesz „Herkules” gombgyár, Noviszád, Fruskogorszki put 6/a. Jelentkezni reggel. 294

**FIATAL** jó munkás fodrásznöt keres január 15-re Vajin Pájó, Noviszád, Temerinzska 23. 297

**„VERPAD ÉS SZERELEM”** című, a Reggeli Újságban most folyó regényt bizonyára többen összegyűjtötték. Egy ilyen sorozatot megvásárolnék. Kérek ajánlatot „K. K.” jellegre a lap noviszádi kiadóhivatalába. 285

**KÜLÖNFÉLE**

**Dr. FILIPON CRÉME** a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

**FIAT Wanderer, D.K.W. Audi-Horch**

gépkocsiképviselet  
**AUGUST KUTALEK.**  
Noviszád, Kr. Petra II. 63. Tel. 31-06

**ELVESZETT** hűfőn este a Jagies Vatoszlava uccában egy fehér-rámás szemüveg. A bacsületes megtaláló adja le a kiadóhivatalban vagy Cirila Metoda ucca 92 szám alatt. 231

**SZEPLOT,** pattanást, hámlást, orrvöröszödést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szakszövetben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár. Szubotica.

**SULYOR fest,** tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

**SZLOBODA SANDOR,** uri szabó, Noviszád, Luja Bartua 45. Elsőrendű munka, gyönyörű szövetraktár, olcsó árak. 7274

**OCSKAVASAT,** fémet, gépeket öntvényeket vesz, elad Jeremics Branimir, Ruszka ucca 37, Noviszád. 8172

**MINDEN** nyelvű használt könyvet, egész könyvtárakat vásárol J. Papo, antikváriuma, Noviszád. 8299

**„HOLLYWOOD”** néven új cukrászda nyílt Noviszádon, Bulevard Kraljice Marije 2. sz. alatt, a Matice épületében. Csakis elsőrangú cukrászsütemények. Noviszád lakosságának kedves találkozó helye! 229

**VETŐMAG ELOJEGYZÉS** hatvani XI es zab, hatvani 129-es sörárpa és szegeszorsóra már most eszközölhető. Pusztá zoonatitai gazdaság, B. Topola, postafiók 17. 248

**TÜZHELYEK,** kálybák legolcsóbban **SZENES** vasúletben **SZUBOTICÁN.**

**Reggeli Újság**

**Uredništvo i administracija**  
**Szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50  
Telefon: 21—37, éjjeli 20—53  
Felolós kiadó: **André Dezső**  
A kiadóhivatal: **Elaszek Ferenc**  
Preptiata — Előfizetés:  
Egy hóra . . . . . 28.— dinár  
(kihordó útján 30 din.)  
Három hóra . . . . . 80.— dinár  
(kihordó útján 86 din.)  
Félévre . . . . . 160.— dinár  
(kihordó útján 172 din.)  
Zlati svakodnevno — Megjelenik naponta  
Post. čekovni račun — Postacsekkszámla:  
Beograd, 59 754, Zagreb, 46.692